

Published monthly by
Slovenian National Federation
of Canada,

President Augustin Kuk, Dr. Jur.
For the Editorial Board:
Rudolf Cuješ, Dr. Rer. Pol.

Address: 646 Euclid Ave., Toronto, Ont.
Canada

Subscription rates: \$ 3.- per year, 25¢
per copy.

Advert. 1 column x 1" \$1.68

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

ZARADI POČITNIC BO

IZŠLA PRIHODNJA

ŠTEVILKA SLOVENSKE

DRŽAVE 1. SEPTEMBRA

LETNIK X — VOLUME X

TORONTO, 1. JULIJ — 1. AVGUST 1959

ŠTEVILKA 7 & 8 — NUMBER 7 & 8

IZ URADA GLAVNEGA ODBORA SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA GIBANJA

Zelo vznemirjajoči pojavi poskusov v smeri uničevanja samobitnosti slovenskega naroda v domovini, ki posebno v zadnjem času dobivajo prijemljivejše oblike in postajajo številnejši in glasnejši, teža komunistične tiranije, ki ne preneha s postopkom komunistizacije, centralizem, gospodarski pritisk in zapostavljanje Slovenije postavljajo slovenskega človeka v domovini v obupen položaj.

Razumljivo je, da se v takšnem položaju pojaljajo vsakovrstne zamisli in upi za bodočnost, kakor tudi razna gledanja na možne politične kombinacije v zvezi s Slovenijo. Ob popolnem pomankanju svobode pa ni prilike za razpravljanje in razčiščevanje pojmov.

Preko meja domovine smo slišali nekaj glasov o gotovih političnih kombinacijah v zvezi s Slovenijo. Sliši pa se tudi, da obstoja možnost, da jih je prinesel s seboj tudi kak novi begunec v zapadno Evropo.

Dasí temu pojavu ni potrebno pripisovati kake dejanske pomembnosti smatra Glavni odbor Slovenskega državnega gibanja za potrebno, da do njega zavzame svoje stališče iz načelnih razlogov.

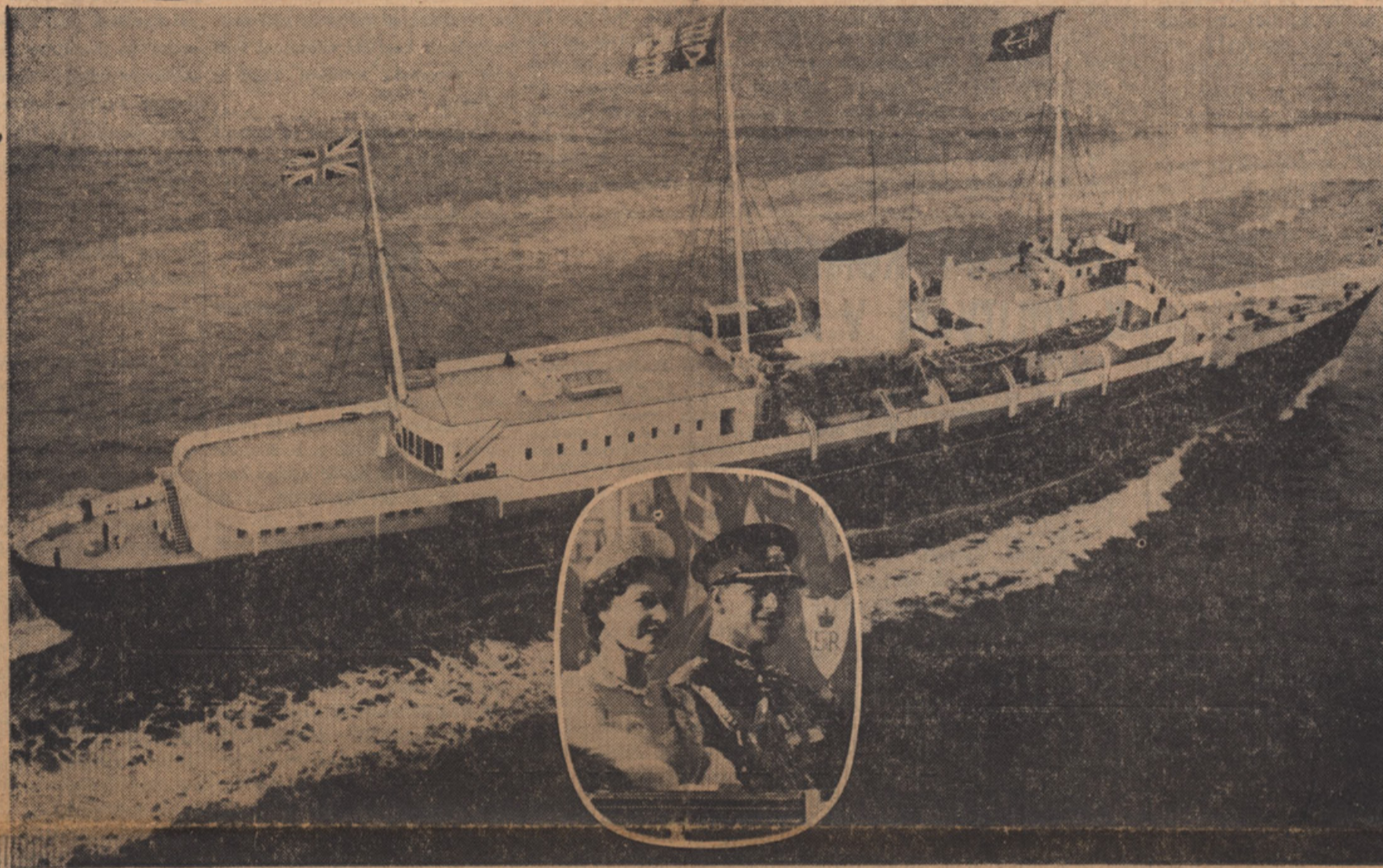
Stališče Slovenskega državnega gibanja do bodočega položaja Slovenije je znano in so bili cilji, ki jih gibanje zasleduje že ponovno formulirani in objavljeni. Glavni odbor opozarja posebno na svojo majsko izjavo iz leta 1958. Vendar smatra Glavni odbor za potrebno, da v tej zvezi svoje stališče ponovno povdari in precizira.

Namen Slovenskega državnega gibanja je doseganje mednarodnega priznanja slovenskega naroda kot enakopravnega z drugimi evropskimi narodi, priznanja njegovega mesta v družini evropskih narodov na isti ravni z drugimi narodi ter priznanje Slovenije kot samostojne državopravne enote. V sedanjem stadiju razvoja slovenske državne ideje vidi gibanje predvsem svojo nalogo v prebujanju slovenske samozavesti, v pobujanju občutka manjvrednosti in bičanju hlapčevstva, lastnosti, ki se je kot posledica tisočletne sužnosti zadržala v naš narodni značaj ter utrjevanju slovenske državne misli. Na drugi strani pa vidi gibanje svoje poslanstvo v seznanjanju sveta s Slovenijo in Slovenci, v seznanjanju svetovnih forumov in javnega mnenja s celotnim slovenskim problemom in zahtevami, ki jih Slovenci kot izoblikovan, dasí majhen narod upravičeno postavljamo. S tem delom skuša gibanje pripraviti tla in položiti temelje, na katere naj bi se slovenski narod uprl, kadar se bo ponudila prilika za konkretno reševanje slovenskega vprašanja.

Kombinacije, ki jih zgoraj omenjamo, govore o naslonitvi ali celo priključitvi, k temu ali onemu sosedu into celo takemu, ki od njega ne moremo pričakovati razumevanja za slovenske narodne zahteve. Jasno je, da bi takšna kombinacija vodila le v hujšo odvisnost in stare okove. Kakor je moči razumeti porajanje takšne "rešitve" v domovini kot obupne želje po rešitvi iz tiranije, jih je vendar potrebno odločno odklanjati in zavračati.

Slovensko državno gibanje stoji trdno na stališču, da mora slovenski narod uveljavljati svoje pravične zahteve in jih mora (Nadaljevanje ob desnem robu spodaj)

ONTARIO

H.M.Y. Britannia s katero bosta kraljica Elizabeta II. in princ Filip obiskala območje Oceanske poti in ontarijska pristanišča.

ŽELI DOBRODOŠLICO NJENEMU VELIČANSTVU KRALJICI ELIZABETI II. IN NJEGOVMU

KRALJEVSKEMU VISOČANSTVU PRINCU FILIPU ZA OTVORITEV.

ST. LAWRENCE SEAWAY

Vlada in ljudstvo Ontarija želita dobrodošlico Njenemu Veličanstvu kraljici Elizabeti II., in Njegovemu kraljevskemu Visočanstvu princu Filipu, v naši veliki provinci.

Z udarno otvoritvijo poti Sv. Lovrenca po Njenem Milostljivem Veličanstvu so postale vrednostne sanje resnica. Sedaj, ko so vrata odprta v veliki svet, bodo naša pristanišča razvojna žarišča v osrčju kontinenta—in kot oceanska pristanišča bodo napredovala v svetovna tržišča ter posredovala svetu kanadske in ontarijske surovine ter industrijske izdelke.

V zvezi s tem razvojem je tudi izgradnja velike provincialne elektrarne — v katero je Ontario naložil velike denarne vsote, — ki bo dajala dodatno energijo, ki bo dvignila našo industrijsko, poljedelsko in ekonomsko moč.

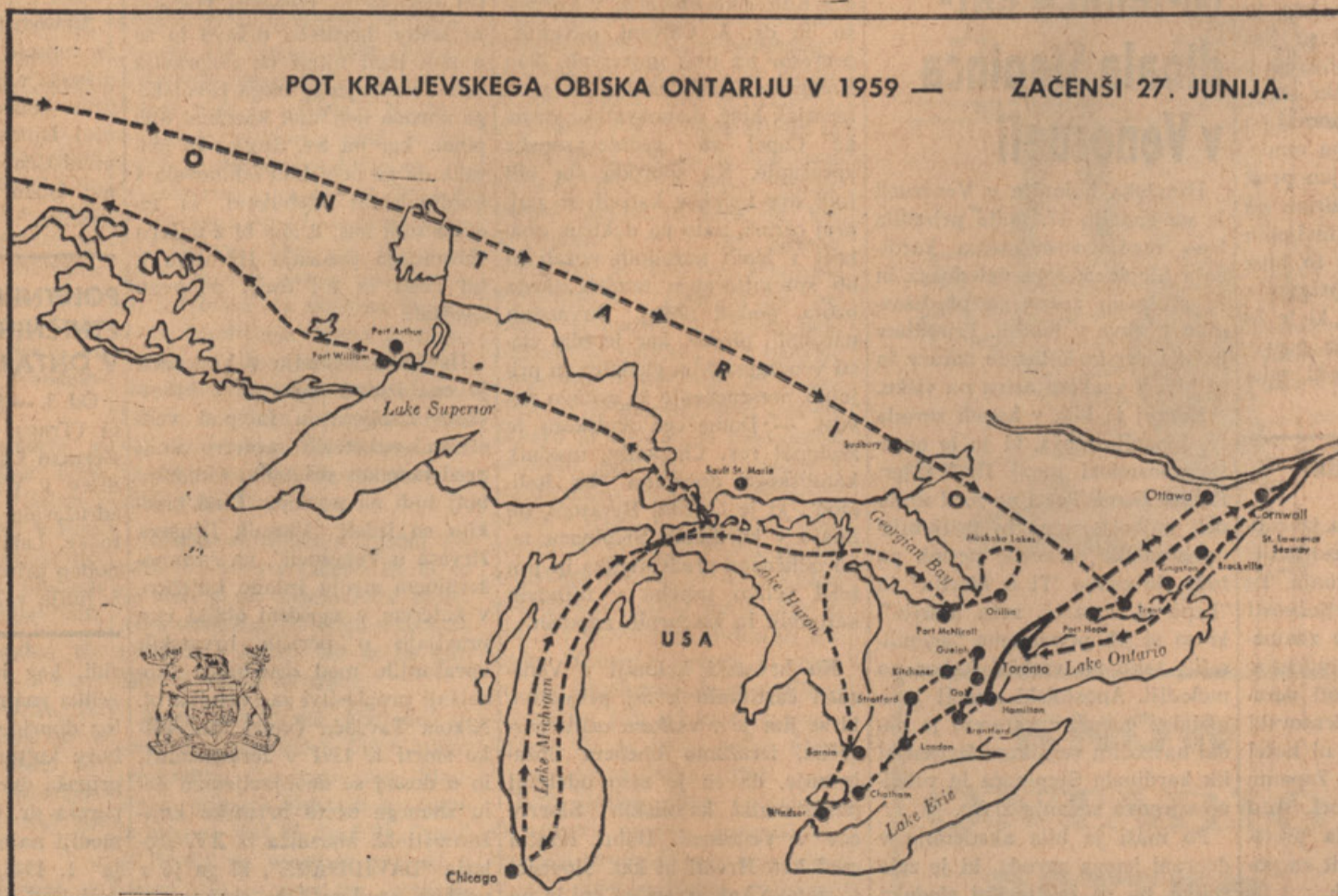
Ponosni smo na našo povezavo z Britansko Zvezo Narodov (The British Commonwealth of Nations), naš kanadski narod se veseli v dobi kraljevskega obiska.

Ta obisk bo povezan z mnogimi spominoma vrednimi dogodki. Ti bodo velikega zgodovinskega pomena in

bodo poleg drugih momentov pokazali našo nezlomljivo vdanost, lojalnost in simpatije kanadskega ljudstva kanadski kraljici.

Naj bo obisk naše Milostlive Vdarice v Ontariju prijeten, ko ji izkazuujemo čast, ki ji pripada!

Leslie M. Frost
Leslie M. Frost,
Prime Minister

TISKANO PO ODDELKU ZA OBVEŠČEVANJE
VLADA ONTARIJSKE PROVINCE

Slovenska razstava

Mesto Cleveland je nad vse slovesno proslavilo zgodovinski dogodek, ko je po novi vodni poti reke Svetega Lovrenca zaplula v Cleveland prva preoceanska ladja. Z odprtjem nove vodne poti je namreč Cleveland postal obmorsko pristanišče, saj je sedaj direktno povezan z Atlantskim oceanom. V teku dveh mesecev, ko je v clevelandsko pristanišče priplula prva preoceanska ladja, pa do 26. junija, ko so uradno odprli novo vodno pot, je clevelandska trgovska zbornica ob podpori mestne občine organizirala posebno razstavo, pri kateri je sodelovala vrsta raznih narodov, ki so imeli razstave v clevelandski Arkadi. Razstava zadnjega tedna se je vršila pod imenom "Združeni Narodi", pri kateri smo bili zastopani tudi Slovenci.

Ceprav izložbena okna, v katerih je bila slovenska razstava niso bila ne preveč vidnih mestih, je vendar slovenski del razstave bil tako okusno in lepo prirejen, da je pritegnil mnogo gledalcev. Po njihovi sodbi je bil slovenski del razstave najlepši in sodbi tujih obiskovalcev razstave se seveda pridružujemo tudi mi. Razstavljeni predmeti so bili smotno izbrani in smiselno razporejeni. Lahko rečemo, da v zadnjih letih se nobena razstava ni tako dostojno in častno predstavila Slovenije kot ravno ta razstava. Prebrižno bi bilo naštevati bogastvo razstavljenih predmetov, ki so prikazali področja ljudske umetnosti, folklore (slovensko narodno nošo je predstavila figura v naravnih velikosti), domače in umetne obrti, zemljepisne lege Slovenije z velikim nazornim zemljevidom ter slovensko pesništvo, slikarstvo, kiparstvo, gledališče in glasbo. Izvirno je bila izražena vodilna zamisel celetno prireditve — prikazati narode, s katerimi bo z otvoritvijo nove vodne poti Cleveland direktno povezan: modra vrstica je simbolno povezovala Cleveland s povdajeno točko na zemljevidu, pod katero je bil napis: 'Koper — slovenian seaport' (Koper — slovensko pomorsko pristanišče).

Na razstavi "Združenih narodov" smo Slovenci nastopili samostojno. Le tako moremo pomagati utirati pot slovenskemu imenu v svet, le tako moremo zainteresirati svetovno javnost za slovenska vprašanja.

ZA LJUBITELJE SAMOTE

Ontarijske ministerstvo za zemljo in gozdove pripravlja poseben odsek v provincialnem parku Marten River za tiste, ki hočejo uživati samoto in primitivnost. Prostor za šatorjenje bo dostopen samo iz vode in ne bo imel novih siceršnjih naprav kot miz, ognjišč in pod. "Gozdovniki" si bodo morali vse pripraviti sami.

(Nadaljevanje prvega stolpca)

izvojevati le pred skupnim forumom demokratskih narodov, kjer so mu seveda vplivni prijatelji neobhodno potrebni in v veliko korist. Vsaka enostranska naslonitev na kakšno državo ali narod, posebno sesodni, pa nujno prinaša pogubne posledice.

Razvoj v domovini in njega možne bližnje in daljne posledice, pa v polni meri potrjuje upravičenost in pravilnost ciljev Slovenskega državnega gibanja.

Glavni odbor
Slovenskega državnega gibanja.

To in ono iz Slovenije

III. GRAFIČNI BIENALE V LJUBLJANI

Na III. bienalu je bilo letos predloženih 1095 del 395 avtorjev. Od teh je bilo sprejetih 879 del 327 avtorjev iz 32 držav. Kot posebna skupina je nastopila mednarodna Ecole de Paris. Dne 7. junija je bila slovesna otvoritev, ki so se je udeležili predstavniki diplomatskega in konzularnega zbora desetih držav. Na njej so razglasili podeljene nagrade, in sicer:

I. Pierre Soulages, član mednarodne ekipe Ecole de Paris;

II. Lojze Spacal (tržaški Slovencec);

III. Ceri Richards (Velika Britanija);

IV. Bertil Lundberg (Švedska);

V. Stanislaw Witowicz (Poljska);

VI. A. Kinert;

VII. Mitsuo Kano (Japonska);

VIII. A. Stasek (ZDA).

Zirjijo so sestavljali: Giuseppe Marchiari (predsednik), Jean Bouret, Peter Floud, Zdenka Munk Nobuya Abe, ravnatelj ljubljanske Moderne galerije Zoran Križnik, Jean Leymarie, Mieczyslaw Porebski.

Istočasno so otvorili tudi tri retrospektivne razstave prvih treh nagradincev z II. bienala, in sicer razstavo Henryja Georgea Adama, Slovenca Zorana Mušica, člana Ecole de Paris in Šveda Jurgena Konowa. Vsak je razstavil po 20 del.

Pozornost, ki jo kulturni svet obrača na ljubljanski Bienale, potrjuje, da postaja ta ustanova resnično vse pomembnejši mednarodni činitelj na področju grafične umetnosti v svetu. Zanimanje se je pokazalo zlasti letos, ko so mnogi avtorji poslali svoja dela, ne da bi bili vabljeni. Član žirije, francoski umetnostni kritik Jean Bouret je na tiskovni konferenci izjavil: "Mala preselonica Ljubljana je znala zbrati vse, kar je danes kvalitetnega v grafiki v svetu."

IDRIJSKI RUDNIK

Zadnja leta se je ob siromanjenju izkopane rude proizvodnja živega srebra v Idriji zmanjšala na 423 ton letno, medtem ko se je v letih 1951 do 1955 gibala na višini 500 ton letno. Letos pa kaže, da se bo proizvodnja po rekonstrukciji topilnice in modernizaciji peči zopet povečala vsaj na 500 ton. Že v prvih štirih mesecih so v rudniku pridobili 152 ton živega srebra, to je kar 27 ton več kot v istem razdobju lani.

SOVSKA KNJIGA V SVETU

Gospa M. Byhan je za neko založbo v Reutlingenu prevedla v nemščino Bevkovo mladinsko povest "Peter Klepec". Prevod, ki je doživel velik uspeh pri nemških bralcih, je prišel v seznam dvajsetih najboljših mladinskih knjig, ki so izšle lani v Nemčiji. Zdad pripravljajo dansko izdajo, prevedena bo tudi v norveščino, švedščino, finščino, francoščino in angleščino.

V Rimu sta izšla latinski in grški prevod "Jurija Kozjaka". V grščino mislijo prevesti tudi roman "Pod svobodnim soncem".

POVEČANJE INDUSTRIJE GRADBENEGA MATERIALA

V Ljubljani bodo zgradili novo Industrijo opečnih izdelkov. Pripravljalna dela grede h koncu. Novi objekt bo docela rešil pomanjkanje opečnega materiala. Nova, sodobna opekarna bo stala na hribu med Břrdom in Podutikom in bo njena izgradnja stala 384 milijonov din. Nova opekarna bo proizvajala 12 milijonov opek letno, projektirana pa je tako, da jo bodo po potrebi lahko razširili na dvojno kapaciteto. Proizvajala do predvsem votle zidake in druge take izdelke, ki so jih do sedaj uvažali iz Vojvodine. Zaradi popolne mehanizacije in avtomatizacije delovnega postopka bodo za vsak milijon proizvedena opeke zaposleni samo štiri delavci, ki bodo delali vse leto ne glede na vremenske pogoje. V starih opekarnah pa je potrebnih 20 delavcev

za vsak milijon opeke, kateri pozimi niti ne delajo. Opekarna bo za Ljubljano izredno pomembna, saj se z uporabo votlih zidakov doseže prihranek tudi do 36% v primerjavi s stroški, ki nastanejo ob uporabi polne opeke.

Šoštanjska termoelektrarna bo začela septembra s proizvodnjo lurgi-opeke in je bo letno izdelala okrog 20 milijonov kosov.

Tudi trboveljska termoelektrarna bo z aprilom 1960 začela izdelovati 16 milijonov kosov lurgi-opeke na leto.

"POZDRAVLJENI KOLEGI!" NA TRŽAŠKI UNIVERZI

Novoizvoljena visokošolska skupščina na univerzi v Trstu se je sestala na svojo prvo sejo. Udeležila sta se je tudi oba izvoljena zastopnika slovenskih študentov. Zastopnik slovenske liste g. Sfiligoj se je oglašil tudi k besedi in začel svoj govor v slovenščini z besedami "Pozdravljeni kolegi!", nadaljeval pa ga je v latinščini. Kratko in jedrnat je utemeljil pravico slovenskih visokošolcev do samostojnih nastopov pri volitvah v akademsko zastopstvo. Dejal je nadalje, da Slovenci pričakujejo, da bo pravilnik visokošolske organizacije spremenjen v toliko, da bo v uradnem poslovanju priznana tudi uporaba slovenskega jezika poleg italijanščine. Končno je pozval italijanske kolega, da se naj osvobodijo predsodkov proti Slovincem in Slovanom sploh, kajti tudi slovenski narodi so doprinesli pomemben delež h kulturi Evrope. Predstavnik socialistične liste, za katero so po višjem naročilu glasovali tudi takozvani "progresivni" slovenski akademiki, pa je temu ugovarjal, vendar je akademik Sfiligoj njegova izvajanja s stvarnimi argumenti zavrnil.

Priznanje slovenskemu vzgojitelju v Ameriki

G. dr. Ludvik Cepon, duhovnik ljubljanske škofije in bivši docent na bogoslovni fakulteti slovenske univerze, se je leta 1948 preselil v Ameriko, kjer je najprej vršil dušnopastirsko službo. Kmalu pa je škof v mestu Decatur, ki ga je bil sprejel v svojo škofijo, spoznal njegove odlične vzgojiteljske lastnosti in mu dal enoletni dopust, da izpolni svoje svetopisemske študije, ki jih je po koncu vojne začel v Rimu. Dr. Cepon je obiskal znova Rim in Sveto deželo v študijske svrhe. Po povratku v Ameriko je postal predavatelj bogoslovnih ved pri opatiji Sv. Benedikta v Bennett Lake. Leta 1956 pa je postal profesor teologije na St. Vincent College v mestu Latrobe. Poleg tega poučuje istotam še nemščino in ruščino. Študenje najvišjega reda po stari navadi izdajo vsako leto posebno spominsko knjigo (Yearbook) v kateri objavljajo lastne sestavke. Vsako leto jo posvetijo profesorju, ki se jim je najbolj priljubil. Izvolijo ga v tajnih volitvah na dijaški skupščini. Za leto 1959 je — komaj po dveh letih poučevanja in omenjenem zavodu — bil izvoljen prof. dr. Cepon. Posebno z ozirom na dejstvo, da je ondi nastavljenih nad 100 profesorje, je to brez dvoma priskrbo lepo priznanje slovenskemu duhovniku, ki je že v domovini požrtvovalno posvečal svojo skrb akademski mladini.

ŠTUDENTOVSKI NEMIRI V ZAGREBU

V Zagrebu so II. maja izbruhnile študentske demonstracije, ki so dosegle višek 12. maja. To se je zgodilo prav ob priložnosti 15. obletnice ustanovitve znamenite UDBE. Preko 3000 študentov je ostro protestiralo proti nezadostni prehrani in študentski menzi. Ker jih Kakarič ni hotel sprejeti, so se napotili k županu, ki jih je odslovil z izgovori. Nato je nastopila policija. Na pretepu, ki je sledil, je bil ubit en policist in 30 ljudi ranjenih.

Jugoslovanski tisk je poročal o dokodoku šele potem, ko je o njem ostro spregovoril Tito.

Gornja slika predstavlja znamenje na prostoru kjer bodo 11. julija popoldne zasadili prvi lopato v zemljo v znamenje, da se bo pričelo delo za novo poslopje centralne kreditnih zvez v Ontariju. Zgradba bo stala okrog pol milijona dolarjev in bo na zelo vidnem mestu, nekoli-ko zvišena nad Eglinton Ave. blizu Victoria Park Drive. Po 11. julija popoldne zasadili prvi lopato v zemljo v znamenje, da se bo pričelo delo za novo poslopje centralne kreditnih zvez v Ontariju. Zgradba bo stala okrog pol milijona dolarjev in bo na zelo vidnem mestu, nekoli-

ko zvišena nad Eglinton Ave. blizu Victoria Park Drive. Po 11. julija popoldne zasadili prvi lopato v zemljo v znamenje, da se bo pričelo delo za novo poslopje centralne kreditnih zvez v Ontariju. Zgradba bo stala okrog pol milijona dolarjev in bo na zelo vidnem mestu, nekoli-

ko zvišena nad Eglinton Ave. blizu Victoria Park Drive. Po 11. julija popoldne zasadili prvi lopato v zemljo v znamenje, da se bo pričelo delo za novo poslopje centralne kreditnih zvez v Ontariju. Zgradba bo stala okrog pol milijona dolarjev in bo na zelo vidnem mestu, nekoli-

ko zvišena nad Eglinton Ave. blizu Victoria Park Drive. Po 11. julija popoldne zasadili prvi lopato v zemljo v znamenje, da se bo pričelo delo za novo poslopje centralne kreditnih zvez v Ontariju. Zgradba bo stala okrog pol milijona dolarjev in bo na zelo vidnem mestu, nekoli-

SLOVENSKI KOMENTAR K VOLITVAM V AVSTRIJI

10. Maja so bile volitve v Avstriji. Avstrijska ljudska stranka je dobila 1.927.690 glasov (1.1956 82), Socialistična stranka 1.953.566 glasov (1.1956 82), Svobodnjaška stranka Avstrije 335.949 glasov (283.749) in osem poslancev (preje 6), komunistična stranka Avstrije 142.598 glasov (192.598) in nič poslancev (preje 3). V naslednjem prinašamo komentar del uvodnika Našega tednika — Kronicke od 14. maja:

"In na Koroškem! Brez dvoma je najrazveseljeviši pojav na državnozbornih volitvah 10. maja 1959, da so nasledniki nacistov, ki se zbirajo v FPO, nazadovale za 10 odst. Hinavščina o ogroženju južni Koroški ni zalegla, vse hujskanje proti dvojezični soli, proti vsemu, kar je slovenskega v deželi, ni rodilo sadov. Mogoče le smemo ta pojav tolmačiti kot neko stremenje v deželi. Če je kdo pozorno prebral zadnje številke glasila Kärtner Landsmannschaft, je moral imeti vtis, da je listič izrazilo glasilo nacistov okoli FPOe in da se je uračunala tudi Volkszeitung, ki je v svojih poročilih kadila tem organizacijam Südmarke, Heimatdiensta in podobnim na vse kriplje. Dejansko so njeni glavni eksponenti šli tja, kamor edino spadajo po svoji ideologiji, k liberalno-nacističnemu velenemstvu, ki zanikuje krščanstvo.

"Da je južni del na Koroškem pokazal več nevolivcev kakor pri drugih volitvah, pač ni prav nič čudnega. Zadržanje obeh vladnih strank glede člena 7 državne pogodbe je bilo povsem negativno. Iz zagrenjenosti so stali voliči deloma doma, deloma so oddali neveljavne glasovnice in deloma so glasovali za tisto stranko, ki je vsaj v besedi bila bolj spretna, čeprav so dejanja enih in drugih imela končno isti učinek. Pa

se enega dejstva po podeželju ne smemo prezreti. Marsikateri Slovenec, ki bi po svojih gospodarskih in kulturnih pogledih bil bližje OeVP, te stranke le ni volil, ker so njeni predstavniki pred 20 leti bili vodilni v tedanjem režimu in so leta 1942 bili usodno udeleženi na izselitvi Slovencev. Narod pa stranke ne sodi po osrednjih vrhovih, ki jih ne pozna, marveč po predstavnikih na vasi. Prav ti pa so tudi leta 1958 stavili marsikatero "odvisnega" Slovence pod pritisk, da je moral odjaviti svojega otroka od pouka slovenščine. Taki dogodki pa zapustijo težke sledove, in nič ni podvezto, da bi se to popravilo. "Če so Slovenci v južnem delu dežele po volitvah dne 10. maja dali socialistom znatno število glasov, so tem tudi socialistični stranki naložili dolžnost, da se bo za ta del dežele v večji meri brigala kakor do sedaj da bo poskušala tudi na kulturno narodnem področju priznati in zagotoviti Slovincem to, kar jim gre po državni pogodbi, predvsem pa, da neha z dejanji, ki so v nasprotju z lepimi besedami. Po drugi strani pa naj bo rezultat volitev 10. maja tudi nauk za OeVP, da se njeni predstavniki osvobodijo nacionalnega šovinizma in pristopijo k stvarnemu reševanju gospodarskih in kulturnih zadev na južnem Koroškem."

60-letnica kardinala Stepinca v Venezueli

Hrvatska kolonija v Venezueli je na nedeljo 17. maja priredila lepo proslavo 60-letnica kardinala Stepinca, tega uglednega in že svetovno znanega predstavnika Cerkev v molku. Prireditev je bila versko-kulturne narave in je bila v vsakem oziru na višku.

Naprej je bila v kapeli zavoda sv. Ignacija maša, ki jo je opravil apostolski nuncij škof msgr. Rafael Forni. Pevci so med mašo peli najbolj znane in priljubljene hrvatske cerkvene pesmi, pa tudi slovensko "Ti o Marija" in "Lepa si, lepa si, roža Marija", ki so si jih popolnoma "asimilirali", tako po vsebini kakor po melodiji. Apostolski nuncij je imel lep govor, v katerem je podal navzočim vernikom šivljenski lik kardinala Stepinca in veličino njegove sedanje žrtve.

Po maši je bila akademija v dvorani istega zavoda, ki je zelo velika, pa so jo številni gledalci skoro povsem napolnili. Oder je bil okrašen s papežev, venezuelko in hrvatsko zastavo. Go-

vorila sta p. Barnola, S.J., rektor Katoliške univerze v Caracasu, in dr. A. Calvani, odvetnik, profesor na treh univerzah, član Kongresa (parlamenta) in strokovnjak kršč. demokratske stranke Copei za srednjeevropska vprašanja. Na sporodu sta bili tudi dve točki, v katerih so najprej otroci, nato pa dekleta, obakrat v lepih narodnih nošah in ob spremljevanju tamburaškega zbora, podali nekaj hrvatskih narodnih plesov, kar je bilo zlasti venezulanskim gledalcem prijetno presenečenje in gotovo novost. — Domačega nadškofa je zastopal rev. Chapellin, urednik katoliškega dnevnika "La Religión", ki je častital Hrvatom, da imajo v kardinalu Stepincu tako odličnega predstavnika in jim želel veliko uspeha v njihovih narodnih in kulturnih naporih.

Ko hrvatski koloniji v Venezueli častitamo k tej prireditvi, ki se jim je v vsakem oziru posebej, izražamo obenem občudovanje, da se je niso udeležili predstavniki katoliških Slovencev v Venezueli. Dobri odnosi med kat. Hrvati in kat. Slovinci so gotovo kat. stvari na eni in na drugi strani v prid in se takih stikov nikdar v naši in njihovi zgodovini nismo bali. Vzeti pa

je treba molče na znanje, da so vsi poštene in razborite Hrvatje za lastno hrvatsko državo in se o tem med njimi ne razpravljajo več. To mišljenje vsega hrvatskega naroda deli tudi kardinal Stepinac, kar pa Sv. Stolice ni oviralo, da ga nebi bila odlikovala s kardinalskim klobukom, in ne ovira tudi nas, d ane bi z našega skromnega položaja Hrvatom k tej časti in tej osebi ponovno častitali.

Hrvatsko kolonija v Venezueli je ena izmed največjih v hrvatskem izseljenstvu in pod vodstvom nekaterih požrtvovalnih predstavnikov pridobiva čimdalje bolj tudi na pomenu. Pred kratkim so izdali "Vjesnik Društva Hrvata v Venezueli", na raznoževalnem stroju izdano knjižico, v katerem v zgoščeni obliki razpravljajo o peričih hrvatskih vprašanjih, med drugim o skrajšnji proglasitvi za svetnika bl. Nikola Taveliča (umrl mučeniške smrti 1. 1391 v Jeruzalemu), in o doslej še neobjavljenem delu znanega očeta hrvatske književnosti M. Maruliča iz XV. stoletja "DAVIDIJE", ki ga je z velikim trudom in skrbnostjo na podlagi rokopisov, najdenih v Torinu, oskrbel prof. dr. Marković, izdala pa univerza v Me-

Press Analysts (Canada) poroča:

Delavske strokovne organizacije za železno zaveso morajo biti šole za socializem (mišljeno komunistično), je izjavil eden voditeljev v Vzhodni Nemčiji Herbert Warnke. Julija bo na Dunaju svetovni mladinski festival, ki ga organizirajo komunisti. Katoliške mladinske organizacije kakor tudi the World Assembly of Youth so odklonile udeležbo. Festival bo na Dunaju na podlagi povabila komunistične zveze demokratskih študentov, ki zmore v celi Avstriji samo 130 glasov. Komunistično časopisje v Avstriji apelira na javnost, naj prispevajo za kritje stroškov delegatom iz zaostalih pokrajin. Za darove 50 šilingov ali več bodo dajali posebne diplome. Protikomunistična mladina v Avstriji je sestavila poseben odbor, ki bo z vsesmi dovoljenimi sredstvi skušal prikazati delegatom, kaj je v desnici svobodni svet. Bolgarski ministri so odredili, da morajo državni in javni uslužbenci opraviti letno najmanj 30 dni "prostovoljnega" fizičnega dela.

Opozicijo in buffet bi rad imel v poljskem sejmju (narodni skupščini) poljski poslanec Jerzy Hryniewiecki. Tak je bil njegov odgovor po povratku iz Londona, ko so ga vprašali, kaj od angleškega parlamenta bi rad videl v sejmju.

V Zapadno Nemčijo je zbežal pisec in prejemnik Stalinove nagrade Aleksander Chevili.

Avstrijski akademiki so uprizarili 6. marca celodnevno stavko kot protest proti mladinskemu festivalu julija meseca na Dunaju. Naslednjega dne je nad 30.000 mladincev nemo korakalo skozi mesto v dodatni znak protesta.

Anatomija Morale. Anatomija morale je naslov knjige, ki prinaša v prevodu osemnajst razprav Milovana Djilasa in ko v njej Djilas ponovno obsodi komunistično družbo in sistem ki, mu vlada ena sama politična stranka.

POLETNI FESTIVALI ETNIČNIH SKUPIN V ONTARIJU

Od 3. — 5. julija prirejajo Nemci (Trans - Canada Alliance of German Canadians) veliko prireditev v Waterloo parku, ki bo združevala kulturne in športne točke, Latvijska mladina pa podobno prireditev od 27. junija do 5. julija v Torontu.

ridi, kar je za znanstveni svet velika znamenitost, za Hrvate pa lep doprinos k uveljavljanju njihove kulture; v literarnem delu prinaša dve duhoviti črtici izpoda peresa dr. G. Malviča o tragikomedi najnovejšega "oslobodjenca" I. 1945, ki smo ga tudi mi doživljali na zelo podoben način. Ves "Vjesnik" je lepo urejevan in izdan v neoporečno skrbni obliki.

Virjedno je zabilježiti

Pod tem naslovom je priobčila hrvatska Danica, ki izhaja v Chicagu, 24. junija na 6. strani naslednjo opombo:

"...da je u "Slobodi" od 1. lipnja 1959, "saobračajni komesar" Lazo Kostić na pasja kola ispsovao Slovence, što ne vole — čirilicu, već im je draža "hrvatska" latinica! Lazo veli: "Ali ne samo Hrvatima, već i Slovincima je bola oči srpska čirilica. Oni su stalno na svaki dopis čirilicom u odgovoru molili, da im se piše latinicom, jer da ne znaju čirilicu...Kako se Srbi nisu bunili, i nisu smjeli da se bune zbog upotrebljavanja hrvatskog pisma (latinice), to je prosto via fakti uvedena svuda latinica. Veliki dio odgovornosti imaju Slovenci za ovo... Cim su osjetili, da su srpske pozicije slabe, oni se bune protiv upotrebe čirilice... Slovenci se varaju, ako misle, da će na taj način približiti sebi Srbima (jer će tobože upotrebljavati isto pismo). Srbi će doći k sebi. (Zar to znači, da sada nisu pri sebi? — pitanje ur. "D") i uvidjet će, tko je taj tko ih nacionalno vrijeđa. Za Hrvate svi to znamo, za Slovence se tek sada stvari saopćavaju, koje se dešavaju punih 14 godina... Ovo pišem iz ljubavi prema njima (Slovincima): da se odreknu tog šovinizma, i da pokažu ponovno obzire prema Srbima." — Na koncu Lazo Kostić veli, ako Slovenci produže "ovakovo izajivanje Srba" (t.j. ako nastavé pisati latinicom!), da će se "Jugoslavija" raspasti, a da njima (Slovincima) "života van Jugoslavije nema"! — Nakon te tako ozbiljne Kostićeve opomene na račun Slovenceva, bilo bi sasvim logično, da dr. Krek — ukoliko želi ostati u milosti Srbijanaca — predloži, da barem krekovci uvedu čirilicu i prestanu "izajivati" "braću" Srbe: svojom upotrebom "hrvatskog pisma", tj. latinice!

ATOMSKA TOVARNA ZA PROIZVODNJO ELEKTRIKE V ONTARIJU

Zvezna vlada Kanade je objavila, da bo začela državna korporacija Atomic Energy of Canada Ltd. z gradnjo atomske tovarne za proizvodnjo električne energije v južnem Ontariju, kjer je zaradi velike koncentracije industrije potreba po električni energiji največja. Tovarno bo prevzela pozneje ontarijska družba za proizvodnjo elektrike in sicer tako, da bodo stroške električne energije iz te tovarne enaki stroškom električne energije, ki jo pridobivajo iz kaloričnih električnih central. Če bo število takih elektrarn časoma naraslo, se bo povečal trg za kanadski uranij in zmušala potreba po uvažanju goriva za kolorične centrale.

S KONJEM PO CELI KANADI

Dve novokanadčanki sta se oddolčili za potovanje preko cele Kanade — s konjsko vprego in pokritim vozom. Pred njima se je 1. 1921. šest oseb oddolčilo za pot peš preko cele Kanade. Pet od teh, med njimi ena žena, je pot od Halifaxa do Vancouvera tudi prehodilo v nekaj manj kot petih mesecih — z dnevnim povprečjem 25 milj. (C. S. 426-1)

SLOVENEK - JEZUIT VZHODNEGA OBREDA PRVIČ GOVORI NA VATIKANSKEM RADIJU

V nedeljo dne 19. aprila je bil v cerkvi Ruskega papeškega zavoda v Rimu posvečen za mašnika p. Silvij Eiletz iz jezuitskega reda. Svojo prvo sveto daritev je opravil naslednji dan na grobu sv. Cirila v baziliki sv. Klemenca v Večnem mestu. Isti večer pa je spregovoril v oddaji vatikanskega radia, namenjeni za Južno Ameriko, kajti v Argentini živijo njegovi starci in bratje. Novomašnik je začel najprej nagovor v španščini, nato pa je dodal staršem še pozdrave v slovenščini, ki jih je španski napovedovale takoj prevedel v španščino. Ob zaključku oddaje je p. Eiletz podelil novomašniški blagoslov v staroslovnskem jeziku, v katerem bo odslej bral sv. mašo in druge obrede. Je to prvič, da je preko vatikanskega radia govoril jezuit vzhodnega obreda.

MED SLOVENCMI

RABLJENE IN NOVE AVTOMOBILE

dobite pod najugodnejšimi pogoji pri

V. & M. MOTORS
363 QUEEN STREET WEST, TORONTO

Edino slovensko podjetje v Torontu za nakup in prodajo avtomobilov
Kličite EM. 8-6540 — Vinko Mike

KNJIGA

"This is Slovenia"

V zadnjem času sta objavila daljše poročilo o knjigi This is Slovenia Družabna pravda (1. maja 1959, Buenos Aires, str. 28 —29, R. Smeru) in Naš tednik —Kronika iz Celovca 4. junija 1959 na drugi strani.

Toronto

ZAHVALA

Prav lepo in iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste naši dragi mamji ob njeni smrti poslednjič izkazali ljubezen in spoštovanje s cvetjem, darovi za svete maše, udeležbo pri molitvah in na poslednji zemski poti.

Zahvaljujemo se posebej še preč. gospodoma Janezu Kopaču in Francu Sodji za duhovno pomoč in tolažilne besede ter Dr. Francetu Porovnetu za vso skrb ki jo je izkazal ranjki na bolnišniški postelji. Najlepša zahvala tudi mojem in fantom, ki so pomagali pri pogrebu.

Bog plačaj vsem, ki ste nam v dneh velike žalosti stali ob strani s tolažbo in molitvijo in vsem, ki ste nam izrekli ali poslali izraze sožalja.

Pavla in Viktor Trček
Matilda Tavčar

• Zveza S.P.K. Borčev v Torontu je priredila v nedeljo 14. junija v cerkveni dvorani SPO-MINSKO SVEČANOST v počastitev vseh protikomunističnih žrtev.

Po kanadski in slovenski himni je zastopnik zveze g. Markež pozdravil navzoče in spregovoril nekaj uvodnih besed, nakar so sledile pevske točke, govori, simbolična vaja in dramatski prizor iz življenja domobrancev.

G. Grum iz Rochestra in g. S. Pleško sta v lepih besedah povedala zakaj in kako je nastala borba in za kakšne ideale so se borili. Žrtve so padle za pošteno in častno stvar, ne pa kakor jih blatijo in sramotijo komunisti.

Dramatski prizor bi po svoji lepi vzgled in vsebini verjetno bolj vzbudil, če bi bil odsko boljše izdelan in če bi bilo več dramatične v njem. Pevski otket je ubrano zapel več pesmi, primernih za take proslave in spremljal simbolično vajo "Kočevski rog".

Polna dvorana udeležencev je s spoštovanjem sledila programu in se v mislih pomudila pri dragih padlih.

• Poletna šola za angleščino. Ontarijska prosvetno ministrstvo prireja tudi letos sedemtedenski tečaj — od 6. julija do 21. avgusta — angleščine pet večerov vsak teden od ponedeljka do petka od 7,30 do 9,30 zvečer. Tečajji bodo Bloor Collegiate Institute, 1141 Bloor West, Kent Senior School, 980 Dufferin St., Eastern High School of Commerce, 16 Phin Ave., (za začetnike samo). Solnina \$6.— za ves tečaj.

Cleveland

• Gradučje. Na clevelandski univerzi Western Reserve sta ob zaključku letošnjega šolskega leta diplomirala g. Vili Zadnikar, ki je dobil "Masters degree" iz knjižničarstva ter g. Marko Sfiligoj, ki je dosegel "Bachelor of Arts" iz kemije. Na Fenn College pa je diplomiral za gradbenega inženjerja g. Marjan Strancar. Vsem slovenskim diplomirancem iskreno čestitamo!

Knjige in revije

Franc Jeza, NOVA TLAKA SLOVENSKEGA NARODA, študija o gospodarskem položaju Slovencev v Jugoslaviji. Naroča se pri avtorju, Via di Prosecco 20, Opicina, Trst, cena 500 lir, 20 šilingov ali 1 dolar.

Iz knjige povzemamo naslednje:

Skupni narodni dohodek v Sloveniji je znašal letos 273 milijard dinarjev, po predvidevanjih avtorjev "družbenega plana gospodarskega razvoja LR Slovenije za leto 1958". Od tega je ostalo v Sloveniji 148 milijard 400 milijonov dinarjev. Ostalih 124 milijard in 600 milijonov dinarjev je morala Slovenija oddati v obliki davka na dobiček gospodarskih organizacij (podjetij), prometnega davka itd. federaciji oziroma Beogradu za potrebe zveznega proračuna, t.j. za oboroževanje (nad 50% vsega proračuna, nobena druga država na svetu nima sorazmerno tako visokega vojaškega proračuna) in za gospodarski razvoj južnih republik Jugoslavije.

Zanimivo je, da v knjizici "Družbeni plan gospodarskega razvoja LD Slovenije za leto 1958" ki je izšla februarja 1958 pri Cankarjevi založbi v Ljubljani, ni najti niti besedice o tem, kam je šlo teh 124 milijard 600 milijonov dinarjev, kot da bodo enostavno izhlapeli. Toda ta vsota predstavlja nad 45% vsega slovenskega narodnega dohodka tega leta.

Po optimističnih računih pa se je kakih 10 milijard vrnilo v Slovenijo v obliki deleža LR Slovenije pri zveznih dohodkih, zveznih investicij itd. tako da lahko računamo, da je oddala Slovenija 1. 1958 jugu okrog 114 milijard dinarjev, kar je še vedno nad 40% vsega slovenskega narodnega dohodka.

Po uradnih podatkih se je povečal skupni narodni dohodek v Sloveniji od približno 143 milijard dinarjev v letu 1947 na okoli 238 milijard v letu 1956, kar pomeni povečanje za 67%. Povprečni skupni narodni dohodek let let je znašal torej 190,5 milijard. Računajoč, da je odstopala Slovenija vsako leto okrog 40% (toda nekatera leta tudi nad 50%) svojega skupnega narodnega dohodka federaciji, je naneslo to v omenjenih desetih letih 772 milijard dinarjev; v dolarjih — po uradnem jugoslovanskem tečaju, ki kot velja v jugoslovanski zunanji trgovini — pa 2 milijardi 540 milijonov dolarjev. Po jugoslovanskem "turističnem tečaju" za dolar (1:400) naneslo to eno milijardo in 900 milijonov dolarjev. Celo po svobodni zamenjavi dinarske valute za dolarsko (preko lir) bi to še vedno naneslo približno 976 milijonov dolarjev, kar pa ni stvarno, ker je notranja kupna vrednost dinarja približno dvakrat večja.

Po pristojevo k tej vsoti se po 40% skupnega slovenskega narodnega dohodka v letih 1957 in 1958. Slavnostni govornik je bil dr. Vincent Knaus. Na spredru so bile tudi umetniške točke.

ve. Slavnostni govornik je bil dr. Vincent Knaus. Na spredru so bile tudi umetniške točke.

ve. Slavnostni govornik je bil dr. Vincent Knaus. Na spredru so bile tudi umetniške točke.

Srebrna poroka. Hitro tečejo leta. — 25 let je minilo od taktak, ko ste 23. junija 1934 sklenila dosmrtno zvestobo Gabriel in Jenny Puhek. Poročil ju je v cerkvi sv. Stefana sedaj že pokojni p. Alexander Urankar. Jubilarita živita na 204 W. 22nd P. v Chicagu. Otroci — same hčerke: Dolores, Mary in Jenny so jima priredile veselo presenečenje. Jubilarita sta zavedna Slovenca in katoličana. Otroci govorijo, berejo in pišejo slovenski. Vedno sta darežljiva zlasti do duhovnikov in redovnic in starem kraju, naj jih vsemogočni blagoslovja še dalje in jima da dočakati še zlati jubilej!

Hčerko so dobili v družini Toneta Prostova v Cicero, Ill. O, to je veselja po tolikih letih zopetnega skupnega življenja v svobodni deželi! Krstili so, jo za Ano Marijo. Naše čestitke!

Novi lastniki hiš. Podjebni so naši novi naseljenci. Zopet lahko ugotovimo dva napredka. Stanley in Mihaela Simrayh sta kupila hišo na 1914 W. 22nd Pl., Frank Sušteršič pa se je že preselil v svojo hišo — prav čez cesto na 1931 W. Cermak Road. Čestitamo k podjetnosti in želimo mnogo uspeha!

(253,3 milijard din) in 1958 (273 milijard), dobimo tako 974,4 milijard dinarjev in s tem približno vsoto, katero je morala Slovenija v dvanajstih letih, od začetka leta 1947 do konca leta 1958, odstopiti Beogradu. Po uradnem jugoslovanskem kursu za dolar znaša to 3 milijarde 248 milijonov dolarjev, po "turističnem tečaju" 2 milijardi 436 milijonov dolarjev in po svobodnem tečaju na valutnem tržišču v Italiji nad eno milijardo 249 milijonov dolarjev.

Ce upoštevamo kot najbolj odgovarjajoči tečaj za dolar "turistični tečaj" (po katerem uradno računaj tudi narodni dohodek), je odstopil vsak prebivalec Slovenije v razdobju 1947—1958 povprečno 1568 dolarjev ali en kilogram in 376 gramov čistega zlata po svobodnem tečaju Beogradu za njegove namene. Za toliko vrednost je bila dejansko znižana življenjska raven vsakega prebivalca Slovenije v omejenem razdobju. Celotno prebivalstvo Slovenije je moralo torej odstopiti vrednost 2137,9 ton zlata, kar predstavlja 213 tovrstnih vagonov, naloženih s samim zlatom: to je skoro petletna povprečna proizvodnja zlata v Južnoafriški zvezi, ki je največja proizvodnica zlata v svetu, dvainpolkrat več, kot je znašala celotna svetovna proizvodnja zlata 1. 1955.

Vrednost, katero je morala Slovenija v razdobju 1947-1953 odstopiti Beogradu, si je lažje predstavljati, če jo primerjamo z nekaterimi drugimi podatki glede pomoči nekaterih narodov in držav tujini.

Združene države so dale od 1. julija 1945 do 30. junija 1956 tujini za 56 milijard i 140 milijonov dolarjev pomoči v vseh oblikah, od daril in kreditov do orožja. Celotni ameriški narodni dohodek v tistih enajstih letih pa je znašal približno 2959 milijard dolarjev. Za pomoč tujini so odstopale torej Združene države manj kot 2% svojega narodnega dohodka letno, medtem ko je odstopala Slovenija — kot rečeno — istočasno za druge narode (čeprav v okviru jugoslovanske federacije) 40% svojega narodnega dohodka. Če bi bile Združene države pomagale drugim narodom v istem sorazmerju, bi jim bile morale odstopiti 1163 milijard in 600 milijonov dolarjev, torej več kot dvajsetkrat toliko, kot so dejansko dale. Poleg tega je treba upoštevati, da bi tudi v tem primeru ameriško prebivalstvo veliko manj občutilo to gospodarsko izgubo, ker znaša povprečni narodni dohodek v Združenih državah štiriinpolkrat več kot v Sloveniji. Dejansko je ostopil povprečni Amerikanec za pomoč tujini le po 375 dolarjev, torej štirikrat manj kot povprečni Slovenec, kljub štiriinpolkrat večjim dohodkom.

Zahodna Nemčija, ki po naravnem bogastvu sicer ni najbogatejša evropska država, a je gospodarsko zadnja leta najtrdnjša, je določila v svojih proračunih za 1. 1956 in 1. 1957 po 50 milijonov mark za "tehnično pomoč" gospodarsko nerazvitim državam, kar je znašalo n. pr. 1. 1957 22-krat, manj, kot je tisto leto žrtvovala Slovenija za "gospodarsko nerazvite pokrajine" v južnem delu Jugoslavije oziroma za namene beogradske vlade. Nemški zvezni minister za gospodarstvo Ludwig Erhard je tudi glede morebitnih zasebnih nemških investicij v gospodarsko zaostalih področjih izrazil v jeseni 1. 1958 mnenje, da naj bi ne presegle vrednosti 5% nemškega izvoza, to je približno poldrugo milijardo mark, kar ni niti 1% narodnega dohodka. Zahodne Nemčije Seveda je treba pri tem upoštevati, da so mišljene investicije (!), od katerih pričakujejo, da se bodo dobro obrestovale, in ne darila tujini.

Tudi Italija ima v lastnem državnem okviru gospodarsko zaostala področja — vso južno in del srednje Italije, približno dve petini vse svoje površine, kjer živi tretjina italijanskega prebivalstva. To je hud notranji itali-

janski problem, katerega se tudi zavedajo in se zato trudijo, da bi ga čimprej rešili. Za pomoč gospodarsko zaostalim področjem na jugu je predvidenih v raznimih zakonih skupno 2.040 milijard lir v petnajstih letih. Na leto znaša to nekaj nad 133 milijard lir, ali manj kot en odstotek italijanskega narodnega dohodka. To pomoč nudita gospodarsko naprednejši tretjini italijanskega prebivalstva jugu preko ustanove oziroma sklada "Cassa del Mezzogiorno".

V avstrijskem proračunu za 1. 1959 je predvidenih 100 milijonov šilingov za "gospodarsko zaostala področja" v državi (v glavnem za južno Koroško). Ta vsota predstavlja 0,1% celotnega avstrijskega narodnega dohodka v 1. 1959 oziroma 0,25% državnega proračuna.

Največja mednarodna ustanova za pomoč gospodarsko nerazvitim državam, Mednarodna banka za obnovo in razvoj, je dala leta 1957 raznim azijskim, afriškimi in drugim državam 711 milijonov dolarjev posojil (!). Pri tej banki je včlanjenih 68 držav, ki preko nje pomagajo gospodarsko zaostalim področjem ali pa dobivajo od nje posojila. V istem letu je bilo vložnih od včlanjenih držav v banko 625 milijonov dolarjev. Od tega so vložile Združene države 375 milijonov, vse ostale članice pa skupno 250 milijonov, kar je za dva milijona in pol manj, kot je istega leta Slovenija sama dala za gospodarski razvoj zaostalih področij v Jugoslaviji in za druge namene beogradske vlade. Pri tem je spet treba upoštevati, da morajo države, ki so deležne posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj, ta posojila vračati, medtem ko Slovenija odstopa okrog 40% svojega narodnega dohodka južnim republikam v Jugoslaviji kot darilo, ali bolje rečeno, v obliki dolžne davka, ne da bi smela vsaj nadzirati uporabo odstopljenih finančnih sredstev, kot ima to pravico Mednarodna banka za obnovo in razvoj, pa tudi Združene države. Do 30. septembra 1958 je dala banka posojil za 4 milijarde in 10,2 milijonov dolarjev, vrnjenih pa je dobila že 418,3 milijonov dolarjev. Mednarodna banka za obnovo in razvoj je tako nudila le za petino večjo pomoč zaostalim državam kot Slovenija zaostalim republikam

TRAVELWAYS SERVICE

Vam nudi svojo pomoč v sledečih zadevah:

1. Vam preskrbi vozne listke po suhem, po morju in po zraku.
2. Ureja različne dokumente in preskrbi prevode.
3. Pomaga vam dobiti svojce iz Evrope.
4. Pošilja denar in pakete v Jugoslavijo.

626 BLOOR ST. W. TEL: LE. 6-3089

TORONTO 4, CANADA

v Jugoslaviji in — kot že rečeno — s to razliko, da je dajala posojila, Slovenija pa darila.

Za lajšo primerjavo naj še navedemo, da bi stala gradnja železnice od Kozine do Kopra, ki bi povezala Slovenijo z lastnim morjem in bi bila neprecenljive gospodarske važnosti, 3 in pol milijarde dinarjev, kar predstavlja le nekaj več kot 3% finančnih sredstev, ki jih je morala Slovenija 1. 1958 odstopiti jugu. Toda železnice v Koper verjetno vsaj še do konca 1. 1961 ne bodo začeli graditi.

Računajoč, da bi stala gradnja pomolov in pristaniških naprav v Kopru isto kot v Trstu,7 bi si bila lahko zgradila Slovenija po odbitku stroškov za železnico Kozina-Koper istega leta za finančna sredstva, katere je odstopila Beogradu, pomole v dolžini 36.720 metrov, torej sedemnajstkrat dalje od pomola VII, katerega zdaj grade v Trstu. Seveda bi tako dolgi pomoli za zdaj niti ne imeli smisla, dokler Slovenija ne prevzame tiste vloge, ki ji je po naravi določena v mednarodnem prometu ter trgovini; toda ta primerjava kaže, kaj vse bi si Slovenci lahko ustvarili s tistim skoro polovičnim narodnim dohodkom, ki jim ga vsako leto Beograd vzame.

Po petletnem jugoslovanskem gospodarskem načrtu, 1957-1961, niso predvidene glade odloka slovenskega narodnega dohodka na jug nikake bistvene spremembe, zato lahko računamo, da se bodo v skladu s predvidenim večanjem proizvodnje v Sloveniji (povprečno za 7,4% letno)8 višala

tudi finančna sredstva, ki jih bo morala Slovenija odstopati za gospodarski razvoj juga in za zvezni proračun. Do konca leta 1961 bo morala Slovenija tako odstopiti še nad 513 milijard dinarjev ali eno milijardo 282,5 milijonov dolarjev.

Viri:
1 Glej brošuro "Gospodarski uspehi v Sloveniji od osvoboditve do danes" Politična knjižnica, št. 30, Cankarjeva založba, (str. 19).

2 "Gospodarski vestnik", 1. januarja 1958.

3 Računajoč 100 din za 80 lir.

4 Povprečni ameriški narodni dohodek je znašal 1. 1956 1.708 dolarjev, slovenski (po jugoslovanskih uradnih podatkih) 400 dolarjev.

5 Od 10. avgusta 1950, od 15. julija 1954 in od 29. julija 1957 ter s posebnim zakonom o pomoči Kalabriji pri ureditvi voda in gozdov od 26. novembra 1955.

6 "Documenti di vita italiana", zv. 83, oktober 1958, str. 6601: "Lo sviluppo del Mezzogiorno". (Una documentazione sull'economia delle regioni meridionali).

7 Pomol VII, ki je v gradnji v Tržaškem pristanišču in bo dolg 2.160 metrov, je preračunan na 16 milijard lir. (Giovanni Palladini: "Il governo per Trieste", Collana "Tonio", 1958).

8 Milentije Popović: "O politiki in ciljih razvoja jugoslovanskega gospodarstva od 1957, do 1961. leta", Politična knjižnica, Cankarjeva založba, Ljubljana, februar 1958.

ODKRIJTE KOLIKO RAZVEDRILA

LAHKO NAJDETE V ENEM DNEVU V

ONTARIO

Predstavljajte si ribolov na mirmem jezeru... nato pa večer v lepem letovišču. Vse to zamorete imeti v istem dnevu v slikovitem Ontariu. Romantična imena vas spominjajo na vsakem koraku na čase obmejnega življenja iz polpretekle dobe... Zrak je poln zabave... ribe vas čakajo v vodi. Življenje je odlično.

Odkrijte, kako poceni je počitniško življenje v Ontariu. Izpolnite in odpošljite spodnji odrezek. Tiskavnice, ki jih boste sprejeli vsebujejo najnovejšo informacije o prenočiščih, krajih in primernih cenah, ki vam nudijo izbiro.

KNOW ONTARIO BETTER

ONTARIO TRAVEL FREE!

236 Parliament Bldg., Toronto, Ontario
Send free literature and road map
I am particularly interested in.....
PLEASE PRINT CLEARLY

NAME _____
ADDRESS _____
POST OFFICE _____

Ontario Department of Travel & Publicity, Hon Bryan L. Cathart, Minister

POSŁANSTVO SLOVENSKE BESEDE

(Nadaljevanje s prve strani)

Kopitarja) in druge, se nam vsiljuje vprašanje:

Ali nam morejo Srbi predstaviti Prešernu do kolen segajočega pesnika? Ali Cankarju enakovrednega besednika? Ali Plečniku, arhitektu evropskega slovesa, vsaj v skromnih oblikih podobnega ustvarjalca stavbene umetnosti? In če bi nepristanska kritika primerjala dela drugih naših leposlovcev — klasikov in sodobnikov —, dalje stvaritve slovenskih likovnih umetnikov in glasbenikov (celo srbsko himno je moral uglasbiti Slovenec Davorin Jenko, ki je bil skoraj pol stoletja pevovodja in ravnatelj belgrajskega državnega gledališča), ter kvaliteto umetniškega podajanja naših opernih pevcev in dramskih igralcev s kvaliteto, ki nam jo morejo nuditi srbski kulturni delavci — ali ne bi bilo tudi to vrednotenje za nas nad vse častno?

Številčno majhen je slovenski narod, a zato tembolj dinamičen. Med vsemi južnoslovanskimi narodi je nedvomno dosegel najvišjo omiko. Za to stopnjo omike bi ga mogel zavidati marsikateri večmilijonski narod, ki ima bogato kulturno tradicijo za seboj. V teku razgibanih stoletij si je izoblikoval svoj obraz, vtisnil svoje kulture svojstven pečat. Kar je tuje primesi vmes — in te je bore malo — je modrost naših dedov prekrvala s duhom domačnosti. Iz bočastva naše folklore, naših ustnih izročil govori duša naših prednikov. Ta dragocena ostalina, duhovna dediščina nam mora do konca dni vžigati plamenice narodne samozavesti, narodnega ponosa, narodne časti!

Ze najstarejša slovenska kulturna ustanova Družba sv. Mohorja v Celovcu, ki je bila osnovana pred več kot 100 leti, je nekaj edinstvenega, samo za naš narod značilnega. Imela je v času svojega najvišjega zagona do 100.000 rednih udov. (Zanimivo bi bilo dognati, koliko rednih naročnikov je ob istem času imela Matica srpska, ki je imela neprimerno večje, zaledje: domala sedem milijonov srbskih duš, toda med njimi 70% analfabetov...) Število izdanih knjig je samo pri Mohorjevi družbi, da drugih knjižnih založb niti ne omenjamo, v teku desetletij doseglo milijonske naklade. Vzporedno s knjižnim trgom je rastlo število revij, poljudnih, leposlovnih in znanstvenih, število časopisov, verskih, strokovnih, informativnih in političnih, ki so obravnavali najaktualnejša vprašanja domače in svetovne politike. Ni je bilo slovenske hiše, ki ne bi bila naročena vsaj na eno izmed navedenih revij. (Slovenci ne poznamo analfabetov!) Kje na svetu je narod, številčno našemu enak, ki bi mogel pokazati tako bogate sadove snujočega duha?

S tisočletno trdozovo borbo za vsaj obstanek je naš narod dokazal, da ni samo sposoben, ampak tudi vreden biti "na svoji zemlji svoj gospodar". Odpor proti sleherni podrejenosti, slehernemu zapostavljanju mu je v krvi. Ni nesmotno, brez globljih nagibov Fran Levstik ustvaril lik Martina Krpana, simbolično prikazen naše žilavosti, narodne odpornosti. Ni kot samosevka iz srca našega Primorja zrasla orjaška pest Petra Klepca. Ni si v slovenski mitologiji brez vzroka postavil svoj prestol naš nekronani suveren Kraj Matjaž — zvesti varuh naše bodočnosti. Da so naši predniki odbršali svojo posest, so se že v sivi davni morali boriti z vsemi grabežljivimi sosedi. Samostojna slovenska država Karantanja je eno izmed najsvetlejših poglavij naše narodne zgodovine — vsevednim integralcem na Balkanu verjetno s sedmimi pešati zaprta knjiga.

Tudi boj za staro pravdo naših dedov proti tujim fevdalcem — izkoriščevalcem (ki se zmerom znova v novi obliki, pod novimi gesli in novimi imeni povaljajo med nami), je v njihovih vnukih

Knjige in revije

ZGODOVINSKI ZBORNIK

Četrty letnik knjižne založbe Slovenske kulturne akcije je ustvil v svojo zbirko tokrat Zgodovinski zbornik kot publikacijo zgodovinskega odseka SKA. Gradivo je zbral in zbornik uredil vodja odseka Marijan Marolt.

Na prvem mestu je razprava, ki jo je napisal p. Maver Grebenc: Itinerar sv. Bernarda v letih Anakletove shizme. Delo je pri nagradnem natečaju SKA dobilo drugo nagrado. — Rajko Ložar je prispeval: Ljudska obrt in trgovina v Sloveniji. — Maksimilijan Jezernik je zastopal z razpravo: Rim in drugo Baragovo potovanje v Evropo. — Sledi Bogumil Vošnjak, ki je zbral gradivo v članku: Ustavni pogledi Krfske deklaracije. — Prispevek iz novejšje slovenske zgodovine je Frana Erjavca Avtonomistična isjava slovenskih kulturnih delavcev leta 1921. — Zbornik zaključuje Branka Sušnik: Totemizm in šamanizem pri Camakokih.

Knjiga obsega 212 strani.

NOVA SLOVENSKA SLOVNICA

— Danski slavist Gunnar Olaf Svane je napisal slovnico slovenskega jezika in je delo izšlo pod naslovom: "Gramatik der slowenischen Schriftsprache". Knjiga je izšla v danski prestolnici Kopenhagen. Strokovnjaki pravijo, da je tako dobra slovnica, da Slovenci v domovini doslej nima jo tako dobre slovnice. Posebnost knjige je, da so vse besede poudarjene, a ne samo po mestu in vokalniki kvaliteti, ampak tudi po rastoči in padajoči intonaciji. To je tako težko vprašanje, da se ga noben slovenski slovnicař do sedaj ni upal lotiti. Prvi je poskusil uesti v slovnico poudarke pokojni dr. Anton Breznik, pa njegova knjiga ravno zaradi tega potem ni bila odobrena za rabo v šolah. Druga odlika Svaneeve slovnice je, da je posvetil veliko skrb glagolu in uvedel novo razdelitev glagola.

HETITIKA

— Akademik Viktor Korošec je v Ljubljani izdal knjigo Hetitika. Ta prispevek k razvoju hetitskega prava je izšel v okviru Razprav, ki jih izdaja Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

NOVI PRAVOPIS

— Novi slovenski pravopis pripravlja Akademija v Ljubljani in bo izšel pri Državni založbi. Glavna dela vodita Institut za slovenski jezik in Zavod za kulturo slovenskega jezika. V glavnem uredniškem odboru so dr. Anton Bajec, dr. Rudolf Kolarič, dr. Mirko Rupel, dr. Anton Sovre, dr. Matevž Smalc, dr. Fr. Tomšič in Josip Vidmar.

Se živ. Bil je naš narod branik krščanstva, junaško je odbijal navale Trukov, ki so prihajali z ognjem in mečem, prelil je potoke krvi za svoja zgodovinska izročila. Tako je že v srednjem veku izpričal, da je nerazdružljivo povezan z zahodno evropsko omiko, da noče imeti ničesar skupnega z barbarstvom Azijatov, ki so srču Evrope hoteli zadati smrtni sunek. — In ta narod hočejo srbski kulturni samozvanci prisiliti na kolena, mu izrgati dušo, mu vzeti najbitneše, kar ima: materinščino, ter skrupcat i in njega nekakšnega balkanskega robota s šajkačo na glavi, čarapami na nogah in turško lulo v ustih...

Za nič več in nič manj namreč ne gre kakor za razkosoanje v spomin žalostna postava norega Jozveta izpod Stola. Tudi nje mu, siromaku, je morala blodno strašiti po glavni senca nekakšnega "ujedinjenja", zakaj z blaženim nasmehom na slinastih ustih je venomer golčal: "En hlev, ena molzna krava, ena gajžla, en pastir!"

(Konec prihodnjic)

Ontarijska liga kreditnih zvez je 11. julija naznačila začetek gradnje svojega lastnega poslopja. Sedanji predsednik Don Bell in prejšnji dolgoletni predsednik Aubrey Dalgleish sta zasadila prvo lopato v zemljišče na Eglington Avenue v bližini Golden Mile Plaza. Zemljišče je blagoslovil preč g. Egan, v čigar župniji bo poslopje zgrajeno. Ulico, s katere bo vhod, je občina North York prekrstila iz Swift Drive v Credit Union Drive. Kolikor je znano, je to edina ulica, ki je imenovana Credit Union ulica...

4. IZDAJA VREČARJEVEGA MOLITVENIKA

— Najlepši molitvenik, ki ga imamo danes Slovenci, je pravkar izšla četrta velika izdaja tistega, ki je 1. 1938 prvič izšel v Ljubljani in mu je bil naslov "Kristus, kraljuj". Isti avtor, srednješolski katehet dr. Ivan Vrečar, je zdaj oskrel v Trstu novo izdajo in dal molitveniku bolj ljudski nalog "Mašna knjiga". V zelo prikopni obliki in bibliškem papirju tiskan obsega molitvenik 1264 strani. V tem prvem delu so molitve, vse nedeljske, prazniške in druge važnejše maše v cerkvenem letu, zakramenti in pobožnosti. Prvemu delu je dodanih na 166 straneh 135 pesmi: med njimi so mnoge z notami. Pred sabo imamo torej molitvenik, mašno knjigo in pesmarico. Številne in priske so vinjete in pa podobe nad zaglavji, katere je narisal umet. slikar Milko Bambič. Natisnila je molitvenik tiskarna "Graphis" v Trstu. Tako avtor za skrbno in posodobljeno delo kakor tudi tiskarna za izredno čeden tisk zaslužita vse priznanje. "Verske potrebe novega katoliškega človeka in nove evaristične Kristusove mladine so rodile ta molitvenik", pravi v uvodu dr. Vrečar. Zares: kdor bo želel poglobiti svoje liturgično življenje, bo našel v "Mašni knjigi" dragocen pripomoček.

Mary Louise Alles, iz ontarijskega državlanskega oddelka ogleduje napisno desko urada v "Queen's Park" ki pomaga priseljencem z Hon. Dr. Mackinnon Phillips, Provincijalnim tajnikom Ontarijske vlade.

SLOVENSKA POT,

— leto VI:ts. 1—3 izšla 1. junija in prinaša naslednje vsebino: Poslantsvo slovenske besede (Mirko Kunčič), Slovenska stvarnost v komunistični Jugoslaviji (Pavle Verbič), Uganka o dveh Amerikah (Lojze Iljica), Slovenska knjiga v zamejstvu (Slovenia in European affairs—This is Slovenia in -c), Gorjančev Pavlek (Lojze Novak) ter komentar Ob usihajočih vrelcih slovenske prosvete? (kronist).

KRALJSTVO BOŽJE 1959,

Vzhodni zbornik, izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, tiskala Družba sv. Moharja v Celovcu prinaša na 160 straneh bogato vsebino in mnogo lepih slik. J. Vodopivec razpravlja o delu Pija XII. in Janeza XXIII. za krščanski Vzhod, sje se spominja zlatomašniškega jubileja p. Anto-

na Prešerna D.J., A.K. piše o jubileju molitvene osmine za zedinjenje, J. Vodopivec o stoletnici Lourdesa, Niko Žužek D.J. o molitvi desnega razbojnika, Angel Kosmač o papeškem grškem zavodu v Rimu, Stanko Janežič objavlja vtise s potovanja po Grčiji, Ivan Žužek o vzhodnem meništvu, Angel Kosmač o gori Atos, Anton Merkun o mohamedanskem vprašanju, Silvin Eiletz, D.J. o sovjetski družinski politiki in njenih posledicah, dr. Turnšek je priredil članek K.H. Blair o neznanem Bogu v Moskvi, Niko Žužek D.J. razkriva tajno Pasternakove priljubljenosti, Stanko Janežič objavlja zgodbo ruske slikarice Rime Brajlovske. Rafko Vodeb piše o cerkvi sv. Klementa v Rimu, kjer je grob sv. Cirila, Branko Bohinc svoja razmišljanja ob Lemanu, sje o shodu rusikovcev v

Bruslju, J.V. o mednarodni zvezi za zedinjenje Unitas. Zbornik zaključuje ocene in kronika.

Edi Gobec, SMRT ALI ŽIVLJENJE

Požrtvovalni Edi Gobec iz Columbusa je poleg obilnega drugega dela napisal in ramnožil 4. del svoje razprave SMRT ALI ŽIVLJENJE, ki obravnava vprašanje povezave slovenskih izseljencev. Da seznanimo širši krog s to razpravo, bomo po možnosti objavili nekaj izvlečkov. Kdor bi hotel dobiti delo v celoti, ga bo mogel dobiti od g. Gobca samega, čigar naslov je: 86 E 11th Ave., Columbus 1, Ohio, USA.

Dar oxfordске univerze Narodni knjižnici

Univerzitetna knjižnica v Oxfordu na Angleskem je poradila Univerzitetni in narodni knjižnici v Ljubljani Trubarjev katekižem, ki je izšel leta 1555 v Tübingenu v Nemčiji. Bila je to ena izmed osnovnih knjig slovenskega knjižnega jezika, ki je seveda že davno pošla in sta od njene naklade ostala ohranjena samo dva izvoda. Drugi izvod se nahaja v Nacionalni biblioteki na Dunaju.

Kanadski Janez Krek — Msgr. Coady je umrl

V Antagonishu, Nova Scotia, zibelki združnega gibanja za angleško govorečo Kanado, je 28. julija preminul Msgr. Moses Mihael Coady v starosti 77 let. Rojen v Novi Scotiji je študiral na sedaj svetovno znani St. Francis Xavier University, se izpopolnjeval v Rimu in bil 1. 1910 posvečen v mašnika.

Ko je poučeval v Antagonishu, je začel preč J.J. Tompkins organizirati tako imenovane "ljudskem šole" (1921) posebne tečaje za odrasle. Ta metoda širjenja dodatne izobrazbe zlasti na področju družboslovja in gospodarstva, ki je pripravila ugodna tla za razvoj združništva v vzhodnih provincah Kanade, je znana pod imenom "Antagonish movement". Malo pozneje, 1. 1929, je tudi univerza ustanovila posebno fakulteto — Department of Extension — za izobrazbo odraslih, ki jo je vodil Msgr. Coady od ustanovitve do 1952.

Dr. Coady je bil kot naš Janez Krek, duhovnik, učitelj, govornik, filozof in avtor več knjig. Velik del svojega časa je porabil v majhnih dvoranah in zasebnih stanovanjih, kjer je zbral okrog sebe preproste ljudi in jim kazal pot v boljšo bodočnost s pomočjo združne ideje. Pod njegovim volstvom so neuki ribiči ustanovljali proizvajalne zadruge in so s pomočjo lastnih nabavljajlnih kreditnih zadrug nastopili novo obdobje gospodarskega napredka. Msgr. Coady je bil nosilec nove ideje, ki je kakor plamen zajela ne samo njegovo Novo Scotio, marveč se je razširila tudi na druge vzhodne province in na ostali del angleško govoreče Kanade. Neumorno je poteval iz kraja v kraj brez ozira ne vreme ali letni čas, imel po pet sestankov v petih različnih krajih na isti dan — in povsod je pustil nekaj svojega duha, ki je deloval naprej. Nekoč so mu na potu zmraznili trije prsti, toda nase je mislil šele, ko je zaključil vse tri sestanke, ki jih je imel v načrtu za ta dan. Ko je javno menjeje izzvalo imenovanje posebne kraljevske komisije za položaj ribičev v pomorskih provincah, je msgr. Coady nastopil kot izvedenec in je prepričal člane komisije o pravilnosti svojega načrta v toliki meri, da so njegov načrt sprejeli in mu dali deset mesecev časa za organizacijo ribičev, ki si je nadela imenila ba razvoj združništva in organizacije je danes kot pravijo "big business", pa vendar lastnina ribičev samih.

Government "gimmick" helps newcomers

Pot tem zaglavjem je pisal g. L. Kossar 21. julija t.l. v torontskem dnevniku Toronto Telegram med drugim tudi naslednje misli, ki jih v skrceni obliki podamo našim čitateljem:

Pisec pravi... da se je podal na poizvedovanje o novoustanovljenem Državlanskem uradu pokrajine Ontario, ker je slišal, da je vse to le "election gimmick", da pa je našel urad poln aktivnosti in zagotovil, da so na pravi poti. Nikakor tega urada nesmemo zamenjati s federalnim uradom. Ontarijski urad je prikrojen za ontarijske razmere, pripravljen pomagati tam, kjer se pojavi problem. Prvenstveni namen je vzgajati tukaj rojene v smeri prijateljskega sprejema novonaseljencev. Pripravljajo serijo knjižic in pamfletov. Na C.N.E. bodo imeli poseben del razstave. Upajo, da bodo morali v kratkem pomnožiti osobe urada (sedaj 3) ter začeli ustanovljati urade po drugih večjih krajih pokrajine. Tedensko dobe pisem in poklicov povprečno 100. Vsem novonaseljenec pisec priporoga, da se z zaupanjem obračajo na novi urad.

Leon Kossar, dopisnik dnevnika "The Telegram" (Toronto) katerega članki so še posebej zanimivi čitateljem — novo kanadčanom. G. Leon Kossar je tudi častni član "Slov. narodne zveze v Kanadi".

ONTARIJSKI DRŽAVLANSKI ODDELEK NA DELU.....

ONTARIO ZOPET MED PRVIMI!

Zopet je Ontario pokazal pot drugim kanadskim provincam, ne samo, da je priznal vrednost doseljencev, ampak tudi potrebo po integraciji naših novih in bodočih državljanov.

Od ustanovitve Državlanskega oddelka, so kanadčani po izbiri, katerim so se stavili na pot vseмогоči problemi, v novem življenju, telefonirali, pisali, ali prišli vsaki dan v državljanski urad.

Poljski arhitekt iz Argentine je hotel vedeti o pripoznanju vjegovega poklica. Nemški izdelovalec orodja je hotel imeti nasvet o kontraktu, ki ga je podpisal. Italijanska gospodinja ja iskala naslov oddelka kjer bi otroci lahko dobili brezplačne injekcije proti polio. Madžarski student je želel imeti prevod o srednješolski diplomski za pripoznanje istega po oddelku za vzgojo. Vsi ti in mnogi drugi, so dobili nasvete ali bili poslani na odgovarjajoče urade ali vladne oddelke, ki so jim lahko pomagali.

Ta koordinacija vladnih ustanov z Državlanskim oddelkom je prihranila čas in delo vseh zainteresiranih.

Dodatno Državlanski oddelki pomagajo pri prevodih poklivilnih in izobrazbenih listin in potrebno vrednost istih za uporabo v Ontario.

Ontarijski Državlanski oddelki ni bistven samemu sebi, ampak ima več specifičnih delokrogov:

- Soodnos z Federalnim Državlanskim in Vselitvenim oddelkom;
- Sodelovanje z drugimi oddelki Provincionalne vlade;
- Vzgoja tukaj rojenih kanadčanov, da kanadčane po izbiri sprejmejo prijazno in jim ponudijo roko prijateljstva; ter na ta način pokažejo enaki stalež vseh, in pa dejstvo, da so ti prinesli nove navade in kulturo, ki bo močno pomagala pri izgradnji večjega kanadskega naroda, in zlomiti vse jezikovne zapreke.
- Državlanski izdelek NE MORE izdajati državljanskih papirjev, a lahko svetuje kandidatom, kake so potrebni koraki in kanadsko državljanstvo. Vsa naša postrežba je brezplačna.

Prisrčno ste vabljeni, da obrišete razstavo Državlanskega oddelka v poslopju Ontarijske pokrajine na razstavišču "Canadian National Exhibition", katera je del naše "Kampanje Ljudskih Odnosov", pri pomaganju integracije in sprejetja Kanadčanov po izbiri v našo družbo.

Za nadaljnje iformacije kličite: EM. 31221, local: 21-448, ali pišite na:

DRŽAVLANSKI ODDELEK — CITIZENSHIP DIVISION
Room 519, Main Building, Queen's Park, Toronto, Ontario

ODDELEK POKRAJINSKEGA TAJNIKA POKRAJINA ONTARIO

Hon. Leslie M. Frost, Q.C.,
Prime Minister

Hon. Mackinnon Phillips, M.D.,
Provincial Secretary and Registrar General

MED SLOVENCMI

Toronto

• **The Canadian Register** prinaša 1. avgusta v torontski izdaji sliko slovenskih romarjev v Midlandu in kratko poročilo o romanju slovenske župnije 19. julija 1959. Slovensko romanje v Midland je postalo ustaljena tradicija in po poročilu se ga je letos udeležilo 600 oseb.

• **Kreditna zveza župnije sv. Janeza** na Kingston Rd. je priredila za svoje člane romanje in izlet k Marijini božji poti na Marylake blizu Kinga. Prireditve je tako dobro uspela, da jo nameravajo ponoviti vsako leto.

• **Kardinal Francis Spellman** je obiskal Toronto, kjer mu je bratovščina The Fraternal Order of Eagles podelila Ten Commandments Award. Bratovščina je imela svoje 61. zborovanje v Torontu 6. avgusta in je podelila kardinalu priznanje za "njegovovo vodstvo v okrepitvi moralnega in duhovnega življenja Amerike, za prakso vodstva in smernic za mladino in za njegovo borbo proti svetovni konspiraciji brezbožnega svetovnega komunizma pod vodstvom Kremlja".

Torontska javna knjižnica je v zadnjem času pomnožila svojo slovensko zbirko z naslednjimi knjigami:

Bevk, France
Muka gospe Vere: Julijan Sever: Hiša v strugi Bridka ljubezen. (Izbrani spisi, 2).
Cankar, Ivan

(Črtici in povesti)
Dostavki: Črtice in novele (1892-1918): Kritike, polemike in govori (1893-1918).

(Gerlanc, Bogomil) ed. 274.97
Cvetnik naše reformacijske misli, ob 400-letnici slovenske knjige, 1551-1951. 951.
Gogol', N.V.

Večeri na pristavi blizu Dikanjke: Mirgorod.
Jurčič, Josip

Golida: Hči mestnega sodnika: Nemški valpet: Dva brata: Božidar Tirtelj: Kozlovska sodba v Višnji gori: Sin kmečkega cesarja: Črta iz življenja političnega agitatorja: Sosedov sin.

Jurčič, Josip
Lipe: Pipa tobaka: Moč in pravica: Zupanovanje v Globokem dolu: V vojni krajini: Telečja pečenka: Ivan Erazem Tattenbach: Bela ruta, bel denar: Na kolpskem ustju: Doktor Zober. (Zbrano delo, 5).

Kotnik, Janko 491.84
Slovensko-angliški slovar. 1954
O'Neill, J.J. 921

Zivljenje Nikole Tesle... slovensko izdajo priredil Dr. Lavo Cermelj. 1951.
Latkovič, Vido 921

Peter Petrovič Njogoš: dodatek; Iz Nenadovičevih spominov na Njogoša. 1951.
Nenadovič, Mateja 921

Memoari. 1954.
Pahor, Jože

Serenissimi.
Pushkin, A.S.

Povesti, članki, pisma (sestavil) Aleksander Sergejevič Puškin.
Reymont, W.S.

Leto 1794.
Tavčar, Ivan

Novele: Črtice: Dva odlomka: Variante. (Zbrano delo, 1)
Tolstoj, L.N. graf

Vojna in mir. 2v.
Trdina, Janez 921

Hrvaški spomini: Bachovi huzarji in Iliri: Moje življenje. 1951
Trdina, Janez 891.84

Verske bajke, stare in nove: Bajke in povesti o Gorjancih (1. del.) 1954.

Ottawa

• **St. Patrick's College** v Ottawa ima poseben oddelek Social Action Center, ki ga vodi pref. Lavigne. Poleg predavanja v kolegiju je ta oddelek znan tudi po dopisnih tečajih za pripravo za zakon in zadržno zidanje hiš. Letos so priredili enotedenski tečaj za voditelje na social. področju. Začetno službo božjo je daroval torontski pomožni škof Francis Marrocco, D.D. na koncu pa so udeleženci dobili diplomu o

dovršenem tečaju. Med udeleženci so bili duhovniki, sestre, učitelji in učiteljice, bogoslovci in več laičnih članov gibanja krščanskih družin (Christian Family Movement). V program so bile vključene tudi kreditne zveze. Ontarijska Liga je poslala kot svoja zastopnika in govornika ravnatelja oddelka za vzgojo J. Homerja in Rudolfa Cuješa.

Chicago

Ne bomo še izumrli. Tetka štorcklja je imela v zadnjih tednih mnogo opravka v slovenski naselbini. Oglasila se je prav pogosto in povsod napravila veselje in vesele upe za bodočnost slovenskega življa pod zvonom sv. Stefana v Chicagu. Najprej je potrkala pri družini Staneta Vlasich na 2229 S. Wood Str. Pustila je za spomin krepkega fanta, ki so ga krstili za Daniela Pavla.—Kmalu nato se jo oglavila pri družini Tiedman, tudi tam so dobili sinčka ter je postala ga. Marija Koščak drugič stara mama. Tudi Guštinove družine ni pozabila. Julko in Toneta je osrečila zopet s sinčkom Jimijem, dabo več živčava pri hiši. Kmalu sta bila na vrsti Stane in Mihaela Simrayh. Štorcklja ju je nagradila s hčerko in Stane je naslednjo nedeljo s ponosom defil cigare. Najbolj pa sta bila osrečena Francka in Viktor Lavriša. Kar dva sinčka jima je pustila v oskrbo in vzgojo. Krstili so ju na imeni Viktor in Marko. Vsem srečnim starišem, starim očetom in maničam ter stričkom in tetkam naše iskerene čestitke!

Slabo so se izkazali takozvani "Jugoslavlani" na mednarodni razstavi v Chicagu. Vsaka država se je potrudila, da prikaže najboljšo kar ima: gospodarstvo, kulturo itd. Izjemo je napravila Jugoslavija kljub ogromni finančni podpori bogate Amerike. Jugoslovanska razstava je bila bolj podobna beograjski čaršiji kakor razstavi, ki naj prikaže gospodarsko sposobnost države. Izgledalo je, da je vse samo "Srbija", ni bilo prav nič videti kaj državi doprinašajo ostale, bolj kulturne pokrajine kakor so Slovenija in Hrvaška. Tudi osebe, ki je bilo na razstavi, je bilo seveda samo — srbsko... Samo Srbija, to je Alfa in Omega, vsi drugi narodi ne pomenijo nič. Kdaj bo takozvana "Jugoslovene" srečala pamet!

Ze zdaj opozarjamo na slovensko Martinovanje, ki ga bo priredila Slovenska Narodna Zveza v soboto 7. novembra v Tomazini dvorani. Podčrtate ta datum že sedaj, da ne boste pozabili! To bo veselja in zabave kot vedno, ko ima SNZ svoje prireditve!

RIM
• Za monsiorja sta bila imenovana dva slovenska duhovnika, rodom iz lavantinske škofije, ki sta po Hitlerjevem vdoru v Slovenijo končala študije v Rimu, preč, gg. dr. Maksimilijan Jezernik, rektor-asistent papeškega zavoda Propaganda fide ter dr. Janez Belej, mutant, t.j. referent v Kongregaciji za širjenje vere.

• **Papež Janez XXIII.** je blagoslovil 6 ton težek bronast kip Fatimske Marije, ki bo stal na zemljišču kolegija Good Counsel, White Plains, N.Y. New York. Ker so pred kratkim speljali cesto New York State Freeway po delu kolegijskega zemljišča, bodo kip postavili tako, da bo dobro viden s ceste. Kip je visok 30 čevljev, delo ameriškega kiparja Martina Winterja, denar pa so zbrali Kolumbovi vitezi.

• **Komunistični komisar** kitajske province Yunnan je odredil, da bodo usmrtili vse nad 60 let stare osebe, ki niso dovolj močne, da bi sodelovale pri programu krajevnih komun. Ta nečloveški ukaz je povzročil povečan dotok priletnih beguncev v Laos.

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM
V VSEH NEPREMISLIVSKIH,
DRUŽINSKIH
IN PRAVNIH ZADEVAH NA:

CARL VIPAVEC
SLOVENSKI ODVETNIK
IN NOTAR

278 Bathurst St., Room 4, Toronto, Ont. — EMpire 4-4004

ZAHVALA

Podpisani se je dne 31. dec. 1958 s pismom obrnil na prijatelje in znance v emigraciji, prošče, da bi po svojih močeh pomagali rojaku in prijatelju v Evropi, ki ga je življenje ponovno hudo prizadelo in ki je doprinesel velike žrtve za svoje narodno in versko preoprijanje.

Do vklj. 27. marca 1959 so se oglasili sledeči dobrotniki (navedeno bo samo rodbinsko in krstno ime, brez častnih naslovov) in poslali:

\$25: Mahnič Janez (Vancouver, Kanada);

\$20: Starc Jože (Stockton, Cal.), skupno brata Konrad in Ciril Mejač ter neimenovani (Washington);

\$15: Berglez Ignacij (Kenosha, Wisc.);

\$10: Puš Ludovik, Pezdirc Bogomir (oba iz New Yorka), gorše

Muhr Oton

France, Resman Mate (oba iz Clevelanda), Gregorič Lojze (Chicago), Opára Jože (Toronto) Kuntarič Franc (Banff, Kanada); N. N. Toronto.

\$9: Klezin Karel (New York); Po \$5,50 (—po 2 angl. funta): Zebot Marija, Stuttard Ana, Lovrenčič Dora (Anglija);

\$5: Leskover Ludvik (Chicago), Čuk Alfonz (Latrobe, Pa.) Basaj Jože (New York), Langerholz Kallist (New York), Jaklič Franc Marquette, Mich., Senica Janez (Toronto), Grum Janez (Milwaukee, Wisc.), Šušteršič Stane (Cleveland);

Manj kot \$5: Povšičo Boleslav (Emmitsburg, Md.), Planinšič Jože (Chicago), Čekuta Viljem (Toronto), Urbič Rudolf (Athens, Wisc.), Krvina Janez (New York), Simič Jože (New York), Saksida Marjeta (New York), Saksida Cveta (New York).

Zbrani dobrotniki so prispevali skupno \$257 in vsota je bila poslana na določeno mesto. Prejemnik in podpisani se vsem dobrotnikom priručno zahvaljuje.

To in ono iz Slovenije

TOVARNA MOTORJEV V KOPRU

Tovarna Tomos iz Kopra je 14. junija začela s serijsko proizvodnjo motornih koles tipa "Colibri". Tovarna bo letos dala v promet 20.000 motorjev (od teh 18.000 tipa "Colibri"), že naslednje leto pa bi se letna proizvodnja morala dvigniti na 30.000. Iz Jugoslavije je dosedaj že 40.000 naročil. Tomos je že tudi razstavljaj na raznih velesejnih, tako v Leipzigu, Budimpešti, Poznaniu, Solunu in drugih. Samo na Poljskem bi lahko takoj prodali nad 10.000 Colibrijev in Galibov (150 ccm). Veliko obetajo še Sirija; Tunis in Egipt.

Tomos izdeluje doma 75% vseh potrebnih delov (medtem ko izdeluje tovarna Puch, od katere je Tomos dobil licenco, le 60%). V. tovarni je zaposlenih 130 inženirjev in visoko kvalificiranih tehnikov ter 1300 delavcev. Doslej so vanjo investirali 4 milijarde din. Tomos je edina tovarna v Jugoslaviji, ki je v redu izvršila investicijski načrt in pri tem ni preseglala planirane investicijske vsote, čeprav so se cene materiale močno dvignile.

Poleg mopedov tipa Colibri izdeluje tovarna še motorje za čolne "Lama" in bencinske motorčke "Stabilec". Mislijo tudi na proizvodnjo avtomobilov. Zato nudi najugodnejše pogoje francoska tovarna Citroen.

KAM GRE DENAR IZ ZVEZNIH FONDŌV
Za nadaljno gradnjo in rekonstrukcijo petih največjih jugoslovanskih pristanišč bosta letos investirani 2 milijardi din. Od tega bo prejel Bar 900 milijonov, Reka, Split, Šibenik in Ploče 8.30, iz zveznih fondov, iz lokalnih 100 do 200 milijonov. Za Koper še ni podatkov, vendar pa nas izkušnja iz leta 1958 uči, da bodo fondii samo lokalni.

V Iskri v Kranju so izdelali prototip domačega magnetofona. Proizvedli so že poskusno serijo novih magnetofonov, ki bodo po izjavah strokovnjakov tovarne Iskra ustrezali širokemu krogu potrošnikov. Novi magnetofoni imajo zaenkrat dve hitrosti, pripravljajo pa tudi uvedbo tretje. Magnetofon se bo lahko uporabljal tudi kot diktafon.

Na kirurški kliniki v Ljubljani so v maju prvič uporabili "umetne ledvice". Glavno osnovno aparaturo so pred časom nabavili v tujini in je trenutno edina tovrstna naprava v Jugoslaviji, dodatne aparate pa so izdelali v delavnicah kliničnih bolnišnic. Operacijo so izvedli zelo uspešno in pacient se je po treh tednih zdravljenja vrnil zdrav domov.

RAZSTAVA VARILNE TEHNIKE V LJUBLJANI
Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so 7. julija odprli mednarodno razstavo varilne tehnike. Razstavljalec je 52, od katerih 39 jugoslovanskih, 6 francoskih, 5 iz Zahodne Nemčije, 1 iz Avstrije in 1 iz Švice.

NOVE SLOVENSKE LADJE
Za piransko Splošno plovbo so v Ljubljani trije veliki tramperji. Vsak tramper bo imel nosilnost 12.700 ton in pogonski Dieslov motor s 6.300 konjskimi silami, kateri bo dajal ladjam brzino 15 navtičnih milj na uro. Razen tega ga so na Japonskem zgradili za Splošno Plovbo še veliko tovarno ladjo Piran, ki bo s 16.000 tonami nosilnosti in s pogonskim motorjem za 7.200 K.m. največja slovenska pomorska enota.

DR. SLODNJAK POVABLJEN V BEOGRAD
— Ljubljanski tednik Naši razgledi prinaša kritiko Slodnjakove Zgodovine slovenskega slovstva, ki je izšla v nemščini. Poročila pravijo, da je kritik Dušan Pirjevec še dovolj stvaren. Potem ko so v Ljubljani dr. Slodnjaka na univerzi upokojili, pa so ga profesorji beograjske univerze povabili, da naj pride univerze filozofsko fakulteto. Ko so pred leti v Ljubljani onemogočili Kocbeka zaradi knjige Strah in pogum, je tudi odšel za nekaj let v Beograd "v izgnanstvo".

HUMORIST FEIGEL UMRL
— Umrl je slovenski pisatelj Damir Feigel. Slovenska literatura ima malo humoristov. Med fašizmom je ostal v rodni Gorici in je s svojimi deli lajšal trpljenje Slovencev.

SLOVENEK DIRIGENT V KOBLENZU
— Dirigent "Renske filharmonije", ki ma svoj sedež v Koblenzu ob reki Mainz, ja Slovenec Karlo Mizerit. Izmed 70 prosilcev vseh narodnosti je komisija izbrala njega. To je posledica uspehov, v Avstriji, Nemčiji in Švici.

• **V ZDA se spustili v vodo prvo** trgovsko ladjo na atomski pogon — Savannah z 21.000 tonaže.

• **Dobički industrije v ZDA** se v drugem četrtletju tega leta da leč preseglj dobičke odgovarjajočee dobe lanskega leta. Skupna številka za 395 velikih korporacij je znašala lani — po plačanih davkih — \$991,151,000, letos pa za isto četrtletje 1,733,943,000 ali porast za \$742,792,000 ali 74,9%.

KUHAJTE BOLJŠE Z ELEKTRIKO

Moderni električni štedilnik napravi kuhanje prijetno. Automatična kontrola časa in toplote vam pomaga pripraviti tudi posebna jedila v najboljšem okusu. Kuhanje z elektriko je tudi zelo hitro.

Živite boljše z elektriko—

na varen in moderen način.

NOVICE

• **Zbirka zdravil za Dr. Schweitzerja.** Trinajstletni deček je zbral čes štiri tone zdravil, ki so jih prepeljali 15. julija v Afriko z dvema zrakoplovoma. Dr. Schweitzer se klub svoji visoki starosti še vedno neumorno žrtvuje med zapuščenim prebivalstvom francoske Afrike.

• **Beneški Slovenci pred italijanskim sodiščem.** Italijanski državni tožilec je obdolžil izdajstva Slovence iz Benečije, ki so se med vojno borili proti Italiji, s partizani ali drugače. Na sodišču so bili končo pomiloščeni.

• **Enoten srbsko-hrvatski jezik.** Srbska Matica je sklenila na nedavnem zborovanju, da je potrebno odpraviti vse razlike, ki še obstoje med hrvaščino in srbsčino. Sklenjeno je bilo tudi, da povabijo Hrvatsko Matico k sodelovanju.

• **Zborovanje katoliških študentov Azije.** V okrilju Katoliške Akcije je bilo julija v državi Vnam zborovanje katoliških študentov številnih azijskih dežel, med njimi Siam, Malezije, Indije, Vnema in Filipinov. Navzoči so bili tudi predstavniki Avstralije in Nove Zelandije.

• **Iz Francoske Akademije** je bil prisiljen izstopiti Paul Morand, v nasprotju z dolgoletno tradicijo o "nesmrtnosti". Na njegovo mesto je bil imenovan Benoit, ki pa mesta ni hotel sprejeti in je tudi izstopil toda njegov "izstop" je bil zavrnjen.

• **Nova grobišča.** V državi Sonora v Meksiki so odkrili človeške mumije, katerih starost še niso mogli dognati. Večje balzamirani človek je azijski in ne indijanski tip. Nadaljnja raziskovanja bo vodila Arizonska Univerza.

• **Govori francoskih poslancev.** Poslanci v francoskem parlamentu v bodoče ne bodo smeli brati svojih govorov; s tem naj bi se njihovi, dostikrat zelo dolgi govori skrajšali.

• **Rasno mešana vzgoja.** Problemi rasno mešane vzgoje v Združenih državah so s začetkom novega šolskega letaspet poostriili. Povsem pa je jasno, da bodo priznali ali morali priznati enakost vseh ras tudi tisti, ki so danes še močno nasprotni.

• **Denar Fordove Ustanove za Glasbenike.** Fordova Ustanova je v zadnjem času nakazala več štipendij glasbenikom, da se izpopolnijo v študiju in tehniki; istočasno pa jim je dala pravico, da si za študij tehnike izberejo dela, ki jih sami hočejo, in da z denarjem Fordove Ustanove sami plačajo kompozite, katerih dela si bodo izbrali.

50,000 GALONOV BARVE

\$2.99 ZA GALON.

Iz bankrupt skladišča, ta barva je primerna za barvanje znotraj ali zunaj hiš. Barva je sveža, znamke C.I.L., Sherwin-Williams, Lowe Bros., C.V., Gliddens, itd.

NASA GARANCIJA — preizkusite en galon, preizkusite sto galonov. Če niste popolnoma prepričani, da je najboljša, vrnite prazno posodo ali le načeto in neizrabljeno barvo za 100% denarno povračilo. Pošljamo takoj, kamorkoli v Kanadi.

BARVA ZA ZNOTRAJ: primerna za stene, lesene dele, mavce, stenski papir itd. Barve: nebleščeca bela, bleščeca bela, jonquil, rumena, meta zelena, slonokoščena, rumena, beško modra, svetlo roza, senčno siva, jesensko rjava, turquoise.

ZUNANJA BARVA: Primerna za železo, cement, lesen pod, lahko razredčljiva za shingles. Barve: Bela, osnovno bela, črna, slonokoščena, rumena, mornariško siva, biserno siva, zaprti zelena, jabolčno zelena, chartreuse, skedejsko dreča, svetlo rdeča, turquoise, koralna, holandsko modra, rjava.

ALUMINSKA BARVA \$3.99 Gal.
Strešni cement, črn, tekoč, vsebuje vlaknast azbest 99c gal. Pošljite 50% z denarno nakaznico za naplilačo. Razka poslano C.O.D.... Ali pa pošljite vso vsoto in si pridamite, izdatke pošiljke.

SHERMAN'S — DEPT. SD 2

537 QUEEN ST. W. — TORONTO, ONT.

Ustanovljena 1908

Iščemo zastopnike — brez denarne naložbe. Pišite za barvno lestvico. Mi vam izstavimo jamčno pismo in dostavimo naročilnice. Samo en zastopnik dovoljen v okraju.

RABLJENE IN NOVE AVTOMOBILE

dobite pod najugodnejšimi pogoji pri

V. & M. MOTORS

363 QUEEN STREET WEST, TORONTO

Edino slovensko podjetje v Torontu za nakup in

predajo avtomobilov

Kličite EM. 8-6540 — Vinko Mike

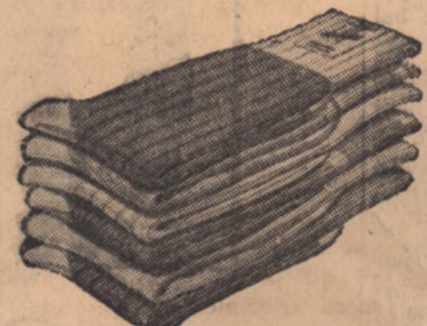
ZAHTEVAJTE!

Z NYLONON OKREPLJENE PETE IN PRSTI

NOGAVICE ZA DELO

TRPEZNEJŠE KOT KATERE KOLI DRUGE

PENMANSOVE NOGAVICE ZA DELO Vam nudijo posebno trpežnost posebno ugodje posebno vrednost. Slog in debelina za vsako delo—Vaš najboljši kup za vsako ceno.

TUDI SPONJE IN GORNJE PERILO
SLAVNI OD 1868

WS-94

KAKO SMO BILI "ZAŠČITENI" ...

Pripadniki skupine, ki se v zadnjem času z vso silo žene za obranitev Jugoslavije, kaj radi povdarjajo v svojem zagovoru, "da so slovenske narodne pravice in slovenske meje še najbolje zaščitene v sklopu jugoslovanske državne tvorbe". Morda računajo ti krogi, da imajo okrog sebe nepismene ljudi, ki ne znajo šteti niti do pet, da verjamejo pravljico o "zaščiti", ki so jo v Jugoslaviji uživali Slovenci.

Narod je gotovo najbolj zaščiten v pravni državi, kjer vladata red in pravica. V Jugoslaviji ni bilo ne enega ne drugega. Nered v državni upravi in korupcija, krivica pa je neredu podajale roko. Predloži bi bilo, če bi naštevali krivic, ki jih je zavestno delal Beograd narodnim najšim nam v Srbiji sami. Macedonci in Albanci so hoteli nasilno iztebiti.

Od prvega dne obstanka Jugoslavije si je Beograd prizadeval, da v kraljevski vsako stremiljenje po samoupravi. Za prve tedne je tekla kri v Zagrebu. Batinanje po policijskih zaporih, masovno zapiranje pripadnikov samoupravnega pokreta na hrvaškem zapostavljanje narodnih voditeljev, inteligence, ki ni trolila v beograjski rog, prepovedovanje zbora in sestankov. Vsak okrajni glavar si je lahko privoščil, da je pahal po svoje in prepalil one, ki niso bili dovolj "jugoslovansko" usmerjeni. Izključitev dijakov iz gimnazij, denarne kazni za malenkostne politične prestopke. Jugoslavija je bila policijska država. Državne oblasti so vladale preko policije, da so lahko držale na vajetih narode, ki niso hoteli ničesar drugega kakor narodno svobodo, red in pravico. Toliko na splošno o prilikah v predvojni kraljevini Jugoslaviji. Danes seveda ni bolje. Na papirju so sicer "narodne republike" in je ustvarjen videz, da narod uživa samoupravo. Le videti in nič drugega. V resnici je pa nad vsemi zopet Beograd in pa OZNA s katero drži skupaj to, kar po bistvu narave ne gre skupaj. Jugoslavija je bila in je — umetno ustvarjena zgradba, ki se je ohranjala in se ohranja samo s silo.

Kako smo bili "zaščiteni" Slovenci. Le nekaj primerov. Nemški vdor v Slovenijo na severu je bil od nekdanjega močan. Ze v Avstriji so Nemci nakupovali slovenska posestva in na njih naseljevali Svabe. Tako so hoteli pomesti severno mejo od St. Ilja do Ptuj. Po vojni, ko so si Avstrijci zopet opomogli, se je ta "gospodarski vdor" skušal nadaljevati. Da se to prepreči, so bile pri okrajnih sodiščih sestavljene posebne komisije, ki so ocenile kupne pogodbe posestev ob severni meji. Če so ugotovile, da je v ozadju nevarnost, da posest preide v nemške roke, je bila pogodba razveljavljena. Mnogokrat pa se je zgodilo, da je nadzorna oblast tak sklep razveljavila, ker so bili na delu nemški konzul v Ljubljani in pozneje tudi v Mariboru.

Hitlerjanci so nekaj let pred drugo svet. vojno močno dvigali glave zlasti na severni meji. V obmejnih Apačah so napravili celo upor. Oblast je bila skoraj brez moči iz strahu pred velikim sosedom ter so se obmejni Slovenci zatekli k samopomoči. Organizirani slovenski fantje in moške so napravili red.

Za rojstni dan nemškega malika Hitlerja je nemška peta kolona ob severni meji organizirala kresove. Oblast se ni ganila in se po nalogu Beograda ni vmešavala v to početje. Beograd se je bal Hitlerja. Zadevo so vzeli v roke Slovenci fantje in Sokoli, ki so v zadnjih letih na severni meji vsaj v narodnostnem pogledu bili edini. Nočne patrole, sestavljene iz članov obeh organizacij po vseh Slovenskih goricah, so nemške provokacije skurjenjem kresov preprečile. Če je prišlo kje do spopada in so petokolonaši dobili, kar so iskali, je varnostna oblast pač "zamižala". To je bilo pa tudi vse!

Delovanje pete kolone je bilo v obmejnih predelih Slovenije

nevarno. Cirilova tiskarna v Mariboru je v največji tajnosti natisnila imenik članov pete kolone, ki je služil obmejnemu Slovencem v informacijo. Tajno pravim, policija bi brobrošuro zaščitila na zahtevo nemškega konzula.

Ali smo bili zaščiteni narodnostno? Za najosnovnejše pravice, katere bi nam pač morala dati "narodnostna" država, se je bilo treba boriti. Nismo imeli bavnine Slovenije, ampak bili smo le Dravobanci. Nismo smeli izobesiti slovenske zastave, zato je bila stroga kazen. Prepovedan je bil naziv "Slovenski". Vse, kar je spominjalo na slovenstvo, je bilo potisnjeno v kot, da napravi prostor jugoslovanstvu. Na slovenskem ozemlju napisati tudi v cirilici, tiskovine pol v cirilici in pol slovenske. Univerza je bila v stalni nevarnosti, da jo odpravijo ali pa vsaj okrnejo. Slovenci voditelji so morali v internacijo, ker so se izrazili ne za odcepitev, ampak za — federativno ureditev države. Slovenske tovarne so se selile na jug!

Katoliška Cerkev ni uživala enakopravnosti. Pripadniki združenih grkokatoliških kristjanov so bili preganjani in duhovniki niso imeli niti obstanka v njihovih župnijah. V Sloveniji so protežirali pravoslavje in višje službe v vojski je dosegal le oni, ki je prestopil v pravoslavje.

Smbka diplomacija na mirovnih konferencah ni bila zmožna, kar prida dosegati za Koroško in pogodki v Rapallu, ki je odtrgala veliki del slovenskega ozemlja in ga dala Italiji, ima tudi pečat beograjskega nezanimanja za slovensko zemljo.

Pravljica je, da so naše narodnostne meje še najbolj zaščiten v Jugoslaviji. Za obrambo slovenskih meja ni padel niti en sam topovski strel niti se dvignilo ena samo letalo v zrak, niti ena strojnica ni zaregljala proti vdirajočemu okupatorju na severni meji v St. Ilju, pri Gornji Radgoni, v Prekmurju proti Madžarom in na meji proti Italiji. Utrdbe ob severni meji so bile prazne že dva dni pred vdorom Jugoslovanski oficirji so v G. Radgoni popivali pri petokolonašu Clotar Bouvirju, med tem so pa Nemci že zasedali mesto. Ni padel niti en vojak v obrambo meje, prva žrtev je bil gornjeradgonski župnik Franc Gaber. Kdo nas je ščitil tiste temne dni leta 1941? Jugoslavija? Jugoslovanska vojska? Jugoslavija je odpove-

PREROKBE ZANIKANE

Več katoliških časopisov je pred kratkim objavilo govor, ki ga je imel preč. Augustin Fuentes iz Vera Cruz škofije iz Mehike, v katerem je opisal svoj razgovor s sestro Marijo, bolje znano kot sestro Lucijo, edino še živo pričjo Marijinih prikazovani v Fatimi. Glavna vsebina je bila, da je Marija zelo žalostna, ker svet ne izvaja njenega naročila in da bo 1. 1960 sovjetski komunizem preplaval, svet, uničil vez narodov ter da bo večina pobitih končala v peklju.

Religious News Service je hotela dobiti potrdilo teh novic. Škofijske oblasti škofije Coimbra na Portugalskem so odgovorile, da je Lucija zanikala, da bi povedala kako tako napoved bodisi temu duhovniku ali komu drugemu. Poročila so tudi navajala, da je bil preč. A. Fuentes postulator za kanonizacijo Jacinte in Frančiška. Vatikanski krogi so zanikali, da bi bil preč. A. Fuentes postulator, ker proces še niti ni bil predložen sv. kongregaciji za obrede. Nadškofija Mexico City je tudi potrdila, da ji ni znano, da bi bil preč. Fuente imenovan za postulatorja in dodala, da je prepovedala objavo in širjenje izjav tega duhovnika.

CCCL bo spremenila ime.

Ker je v delavski strokovni organizaciji Canadian Catholic Conderation of Labour sedaj mnogo članov, ki niso katoliki, bo zveza izpustila ime "katoliška" iz svojega naslova. Predsednik Roger Mathieu je izjavil, da to ne pomeni, da bi organizacija drsela v materializem.

dala v tem usodnem trenutku zato, ker ni izpolnila pričakovanja narodov, ki so hoteli imeti svobodo, red in pravico. Jugoslovanska vojska je bila v razsulu že pred 6. aprilom 1941.

Cemu torej pravljica o tej napihnjeni "zaščiti"? Da olajša nedelavnost SNO in njenega voditelja, da upraviči njegove poklone srbskemu dvoru in da še nadalje pripozna varstvo nad Slovenci balkanskim Prusom.

Belgija Luxemburg in druge manjše države so bile dvakrat pregažene od nemških čet. Toda niti enemu Belgijcu ali Luxemburžanu ne pride nemisel, da bi zaprosil za varstvo Francoz. Slovenci, imejmo pamet in ne nasledajmo političnim demagogom! Slovenci v samostojni državi, mednarodno priznani bomo morda še bolje zaščiteni kot smo bili pod Jugoslavijo

M.G.

EDI GOBEC

SMRT ALI ŽIVLJENJE?

IV. del

"...Vsem diktaturam, naj bo to diktatura režima doma ali diktatura ožje povezane klike na tujem, je skupno to, da so v resnici tako šibke, da morajo za vsako ceno preprečiti izražanje drugačnih mnenj in svobodno dvostransko primerjavo in razpravljanje, kar seveda vedno stereotipno prikaže v čim slabši luči. n. pr. kot izdajstvo v političnih diktaturah, ali kot prekanje, prepir, nesloga, obrekanje v moralnih diktaturah.

"Vsem demokracijam pa je skupno, da dovolijo in omogočajo, da narod vedno spozna osrednja različna ali nasprotna mnenja in tak ob vsestranski poučenosti in po kritično izkristaliziranem javnem mnenju išče najprimernejša skupna pota. "Samo ob taki vsestranski poučenosti lahko narod pravilno presoja, reče krajšem krajše, belemu belo in črnemu črno. Samo ob takem pravilnem presojanju se lahko približa resnici v reševanju svojih perečih narodnih problemov. In samo resnica ga bo osvobodila. Ne samo uradna resnica, ne samo ljuba in prijetna resnica, ampak vsa resnica..." Str. 3.

"2. Nekaj zgodovinskih dokazov, kako strašno se nad narodom maščuje odločanje brez predhodnega svobodnega razpravljanja, razcepjenosti med skupinami in pomankljiva organizacija zastopstva. (str. 4-9). ...

"Po prvi svetovni vojni Slovenci v svoji žal tradicionalni razcepjenosti nismo znali razviti odkritega, necenzuriranega dvostranskega razpravljanja med glasniki različnih poti, niti dosegli soodločanja in sodelovanja vseh skupin in vsoprednega pravičnega zastopstva vseh. Tako nismo izrabili vseh narodnih sil: niti talenta vseh, niti misli vseh, niti vpliva vseh, niti dela vseh, niti ljubezni vseh, ki so ljubili Slovenijo, a so jih enostranska cenzurirana glasila tirala v sovraštvu. Posledica? Niso se izrabile modre misli in ugled Sušteršiča, ki bi nam verjetno znal rešiti naše meje. Bil je opljuvan, odrezan, z neutemeljenimi napadi in s pomočjo uradne cenzure so ponosnemu orlu strli krila! Zločinec pred sodiščem lahko opiše okoliščine in svoj zagovor; vodilni Slovenec zaradi cenzure pred sodiščem javnega mnenja tega ni smel storiti! Zavrgli smo

talent, ko smo ga potrebovali najbolj. In neumorni idealist, ljudski tribun, ki je bolj kakor kdor koli znal navdušiti množice, Janez Evangelist Krek, smo mar izrabili njegov idealizem, njegovo neumornost in vpliv? Namesto odkrite stvarne kritike njegovega javnega delovanja, ki je potrebovalo, kot svako človeško delo, nekaj manjših popravkov, a imelo v sebi tudi toliko veličastnega, kar zasluži večer spomenik, so se nizki propagandisti vrgli na njegovo najbolj osebno in intimno zadevo, na "ljubezensko razmerje". Tako so v času največje potrebe spravili s pozorišča tudi tega edinstvenega ve likana. "Stari" so pač morali potolči "mlade", "mladi" "stare", obojni liberalce, liberalci klerikalce. Nismo imeli kritičnega dvostranskega razpravljanja ali vsaj poročanja pred isto publiko, ampak do skrajnosti enostransko in nizko prepričevanje nepoučene publike. Tako se je narod razveljal v sovraštvu do nasprotnne skupine predvsem po golem slučaju, kateri propagandni skupini je bil bolj izpostavljen. Sredi tega boleznega medsebojnega uničevanja brez stvarne kritike, razmišljanja in razpravljanja pred istim občinstvom, pa nismo imeli več časa in energij za reševanje slovenskih meja! Notranje razbiti in drug drugemu zoperstavljeni do onemoglosti, smo postali žrtev grabeljivih sosedov na eni strani in žrtev srbskega državnega centralizma na drugi.

"Kje je bila krivda? Priznajmo pošteno in brez strankarske ali ideološke prizadetosti, da predvsem v naši nezmožnosti povezati različne skupine v soodločujočo in sodelujočo skupnost in v nezmožnosti povezati zastopnike in svetovalce vseh skupin tako, da bi bila vedno izrabljena najboljša misel vseh in pliv in delo vseh. Če bi bili znali preko svobodnega razpravljanja in vsestranskega zastopstva doseči to dvojje, potem bi neokrnjeni zbor zastopnikov in svetovalcev v stvarnih debatah hitro spoznal, koliko važnih in izvrstnih misli ima izkušeni Sušteršič in najboljše sprejel, ostale pa kritično pustil ob strani. Videli bi, kako je nastopil čas, da spet Janez Ev. Krek razgiblje narodne množice, da pošlje nove in nove regimente navdušenih slovensko prepejavajočih mladeničev na Koroško in

Watson's

Križ x Kraž
(Patentirane 1945.)
FRANCOSKE SPODNJE
HLAČE
555

Posebej krojene z lahko oporo — udoben elastični pas — sam patentiran — zapirajoči "Križ x Kraž" sprednji del, daje kraj, ki uga — narejene iz finega česane bomaža. Pranje lahko-likanje nepotrebno. Dolga nošnja. Odgovarjajoča majica.

W2-8

da kmetje in trgovci postrgajo žitnice in pošljejo oklevajočemu Tavčarju dovolj moke, da bi mogel nele prehraniti, ampak gostiti osvobodeni in k materi Sloveniji priključeni Celovec! Da, v tem slučaju bi bilo vprašanje naših meja vse drugače rešeno in demokratično organizirani slovenski narod bi tudi ne postal kar čez noč tlačen novega državnega centralizma. Vsa narodna nesreča, pa tudi dejstvo, da Slovenija pozneje zaradi krivičnega centralizma in gospodarske zapostavljenosti in izžemanja ni razvila svojega gospodarskega potenciala do viška, ki ga je bila zmožna ni je zato toliko ljudi moralo iskati skorjice kruha na tujem, se da začrtati nazaj k tisti usodni bolezni slovenske razcepjenosti in nasilnega vodništva brez svobodnega necenzuriranega dvostranskega razpravljanja pred istim občinstvom, boleznijo, zaradi katere nismo znali povezati različnih skupin v soodločujočo in sodelujočo skupnost, niti izrabiti talenta, misli, vpliva, dela in žrtve vseh. Z manj romantičnim imenom lahko naše narodno gorje pripisemo predvsem, čeprav seveda ne izključno, pomanjkanju resnično demokratične povezave vseh skupin in prave demokratične organizacije zastopstva ter—posledično—neizrabiti ali medsebojnemu nevtraliziranju narodnih sil.

(Nadaljevanje prihodnjic)

• Taborišče Kolumbovih vitezov v Londonu je dobila kapelo. 2. avgusta so ob navzočnosti dveh škofov, W.J. Smitha, DD., iz Pembrokea in John C. Codya DD. iz Londona, blagoslovili novo kapelo v taborišču Kolumbovih vitezov ob jezeru Fanshaw.

• Slovenka narodna manjšina v Italiji. Po mnenju rdečih oblasti v Ljubljani imajo Slovenci, ki žive v Italiji povsem zadostno narodno svobodo. Miha Marinko in ostali hlapi, ki se pridno klanjajo rdečim mogotcem v državi, se neradi postavijo takrat, ko ne gre za nič drugega kot le slovenske narodne pravice in ne zagovor revolucije ter opravičilo pobojev, ki so jih zakrivali ali izvršili sami. Marinko se tudi ni zganil, ko so v uradnih krogih Jugoslavije začeli govoriti, da naj bi bila slovensčina odpravljena kot uradni in knjižni jezik v državi.

• Univerzitetna predavanja na televiziji. V Združenih državah imajo nekatere univerze že več let predavanja preko televizije. Slučatelji, ki tem predavanjem redno sledijo, zadostijo zahtevam študija v isti meri, kot da bi hodili na predavanja na univerzo. Letos bo začela s tovrstnim načinom predavanja tudi ugledna univerza Harvard.

PABERKI

• Izmena znanstvenikov med Vzhodom in Zahodom. Akademija Znanosti Združenih Držav in Akademija Znanosti Sovjetske zveze sta sklenili dogovor, veljavni za dobo dveh let, na podlagi katerega bodo smeli znanstveniki ene in druge države predavati, voditi raziskovanja in beležiti uspehe v državi, kjer bodo gostje. Predvidevajo, da bo tako okrog dveh let znanstvenikov šlo na znanstven obisk in Druženih Držav v Sovjetsko Zvezo, in obratno.

• Dar za begunce. Združene Države so odobrile nakazilo 300.000 dolarjev za begunce v okviru Svetovnega Begunskega Leta.

• Spomenik Mgr. Trinku. V Trčmunu so odkrili spomenik Mgr. Trinku, vročem ljubitelju slovenke zemlje ni največjemu zaščitniku Slovencev v Beneški Sloveniji. Spomenik nosi trojen napis, v latinskem, italijanskem in slovenskem jeziku. Slovenski napis je del pesmi pokojnega Trinka "Domači zemlji": "O ti zemlja rodna, zemlja bedna mala, ki jo milost božja meni v last je dala".

• Znamke v spomin "Borcev za Svobodo". Združene Države že več let izdajajo posebno serijo znamk v spomin bojevnikov za svobodo širom sveta. Znanim osvoboditeljem južno-ameriških dežel, Magsaysay, Koszuto in drugim so nedavno pridružile Ernesta Reuterja, župana mesta Berlina za časa ruske blokade.

• Slovenska narodna manjšina v Italiji. Po mnenju rdečih oblasti v Ljubljani imajo Slovenci, ki žive v Italiji povsem zadostno narodno svobodo. Miha Marinko in ostali hlapi, ki se pridno klanjajo rdečim mogotcem v državi, se neradi postavijo takrat, ko ne gre za nič drugega kot le slovenske narodne pravice in ne zagovor revolucije ter opravičilo pobojev, ki so jih zakrivali ali izvršili sami. Marinko se tudi ni zganil, ko so v uradnih krogih Jugoslavije začeli govoriti, da naj bi bila slovensčina odpravljena kot uradni in knjižni jezik v državi.

• Univerzitetna predavanja na televiziji. V Združenih državah imajo nekatere univerze že več let predavanja preko televizije. Slučatelji, ki tem predavanjem redno sledijo, zadostijo zahtevam študija v isti meri, kot da bi hodili na predavanja na univerzo. Letos bo začela s tovrstnim načinom predavanja tudi ugledna univerza Harvard.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Za SNZ, predsednik: Dr. A. Kuk. Za uredniški odbor: Dr. R. Čujes. Tehnična stran in oglasi: V. Mauko.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 3.-\$ za Argentino 20., pešov, za Brazilijo 50 kruzairov, za Anglijo 15 šilingov, za Avstrijo 30 šilingov, za Avstralijo 2.- avstr. L., za Italijo in Trst 600.- lir, za Francijo 500.- frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi Slovenske poti.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

Penmans
"95" SPODNJE PERILO

Dobite za može in fante, spodnje hlače z elastičnim pasom in Jersey majico dolgi ali kratki rokavi; prav tako tudi navadna srajca in spodnje hlače, ali "zabe".

Penmans
MAJHNE SPODNJE HLAČE, JERSEY T-MAJICA ZA MOSKE

Brez rokavov, atletske majice in z elastičnim pasom majhne spodnje hlače.

Penmans
ZENSKO IN DEKLISKO SPODNJE PERILO

Oprsnik in hlačke za 2-4 in 6 let stare deklice. Iz belega bomaža pleten oprsnik in hlače za 8 do 16 let stare deklice. Ženski modrček in hlače iz finega pletenega bomaža, velike, srednje in male.

Penmans T-MAJICE

Penmans NOGAVICE ZA DELO

Penmans SPODNJE PERILO ZA DOJENČKE —zavezano ob strani, zavito okrog, in gumbi spredaj na oprsniku — iz finega bomaža. Velikost 3-6-9 mesecev in 1-2 leti stare.

Penmans ZA DEČKE

Penmans ima kvaliteto, ki prenese močno nošnjo in to žele matere za svoje dečke.

DRUGI IZDELKI: Merino "95" spodnje perilo; Merino "71" spodnje perilo; podloženo spodnje perilo; Penmans Golf nogavice; Penmanove rokavice, Penmans sveterji.

GP-9-2A